

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัญหาและความต้องการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของ วิทยาลัย
พลศึกษาผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. การบริหารงานของวิทยาลัยพลศึกษา
2. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประเมิน
3. แนวคิดและหลักการการประกันคุณภาพการศึกษา
4. การประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยพลศึกษา
5. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การบริหารงานของวิทยาลัยพลศึกษา

ประวัติวิทยาลัยพลศึกษา

ในปี พ.ศ. 2513 วิทยาลัยพลศึกษาส่วนกลางของกรมพลศึกษา ซึ่งตั้งมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2498 ได้รับการอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการให้เปลี่ยนเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา (พลศึกษา) โดยถือเป็นวิทยาเขตหนึ่งของวิทยาลัยวิชาการศึกษา (ประสานมิตร) สังกัดกรมการฝึกหัดครู แต่ได้มอบหมายให้กรมพลศึกษารับผิดชอบในการผลิตครูพลศึกษาระดับปริญญาตรีและใน พ.ศ. 2517 วิทยาลัยวิชาการศึกษา (พลศึกษา) ได้ไปเป็นคณะหนึ่งของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และต่อมาได้เป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพลศึกษา แต่อัตรากำลังบางส่วนยังคงสังกัดกรมพลศึกษา โดยเรียกหน่วยงานนี้ว่า “วิทยาลัยพลศึกษาส่วนกลาง” แต่ยังไม่ได้รับนักศึกษาเพราะกรมพลศึกษามีนโยบายในการผลิตครูพลศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (พลศึกษา) ให้เพียงพอและสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติจึงได้จัดตั้งวิทยาลัยพลศึกษาขึ้นในส่วนภูมิภาคของประเทศตามลำดับ คือ พ.ศ.2514 ตั้งวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2515 ตั้งวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2516 ตั้งวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดยะลา พ.ศ.2517 ตั้งวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2518 ตั้งวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดอุดรธานี พ.ศ. 2519 ตั้งวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชุมพร และวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2520 ตั้งวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี และวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดสุโขทัย

พ.ศ. 2521 ตั้งวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดกระบี่ วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ และวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร พ.ศ. 2522 ตั้งวิทยาลัยพลศึกษากรุงเทพ พ.ศ. 2523 ตั้งวิทยาลัย

พลศึกษาจังหวัดลำปาง พ.ศ. 2528 ตั้งวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชัยภูมิ วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดตรัง และวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้เปลี่ยนมาเป็นสำนักพัฒนาการศึกษาและนันทนาการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2545 วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชลบุรี (2545, หน้า 4-5)

เป้าหมาย สถานภาพ และบทบาทของวิทยาลัยพลศึกษา

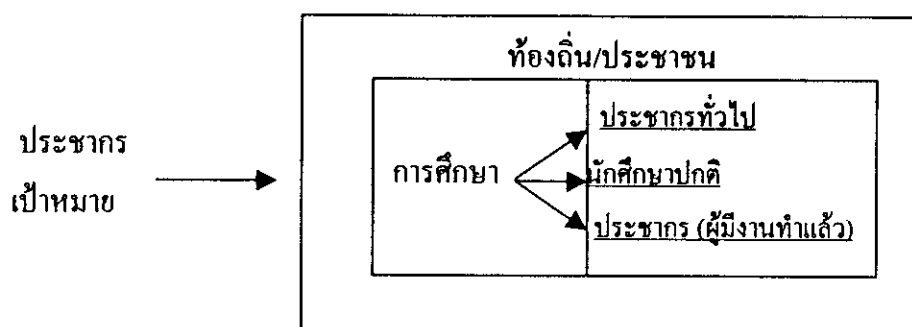
วิทยาลัยพลศึกษา ดำเนินงานในฐานะสถาบันการศึกษาและเป็นศูนย์บริการอาชีพและศูนย์บริการทางด้านพลศึกษา ที่ช่วยส่งเสริมสุขภาพสมรรถภาพ และการกีฬาโดยเฉพาะหลักสูตรที่เป็นวิชาชีพเทคนิค บทบาท หน้าที่ ของวิทยาลัยพลศึกษาที่สามารถบ่งชี้สภาพและบทบาทของวิทยาลัยที่ก่อให้เกิดสิ่งชี้นำในทางปฏิบัติที่ชัดเจนดังนี้

1. เป้าหมายของสถาบัน ให้สถาบันวิทยาลัยพลศึกษาเป็นสถาบันการศึกษา เพื่อชุมชน ดำเนินการโดยชุมชน เพื่อชุมชน เพื่อพัฒนาสุขภาพ สมรรถภาพของปวงชน ให้การศึกษาวิชาชีพ ระยะสั้นและระยะยาว โดยเฉพาะวิชาชีพเทคนิคทางด้านกีฬานันทนาการและสุขภาพทำการวิจัย ผลิตบุคลากรทั้งในระบบการศึกษาและนอกระบบการศึกษา ให้บริการวิชาชีพแก่สังคมในสาขาต่าง ๆ

2. ประชากรเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนทั่วไปเรียนหลักสูตรระยะสั้น (นอกระบบการศึกษา) และนักเรียนที่จบ ม. 6 หรือเทียบเท่า เรียนหลักสูตรวิชาชีพเทคนิค (ในระบบการศึกษา)

3. นักศึกษาประจำการหรือผู้ปฏิบัติงานแล้ว ถือว่าเป็นการให้การศึกษา ให้ผู้ปฏิบัติงานแล้ว มีความรู้ความสามารถเป็นปัจจุบันและทันสมัยอยู่เสมอ (กรมพลศึกษา, 2540, หน้า 26)

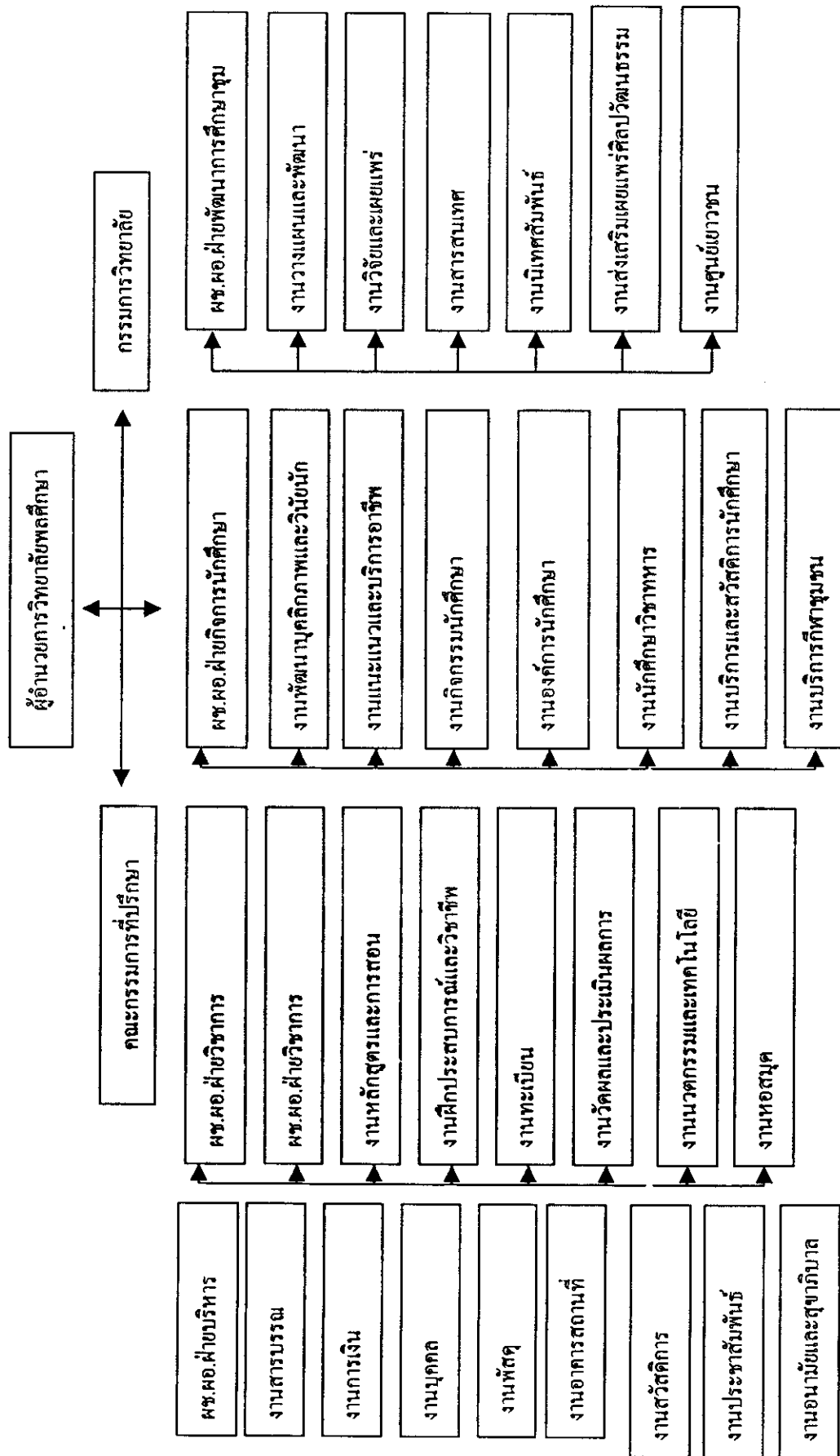
การปฏิบัติงานของวิทยาลัยพลศึกษา มุ่งฝึกเป้าหมายบุคลากรในท้องถิ่นเป็นสำคัญ การดำเนินการประกอบไปด้วยภารกิจ วิจัย ให้การศึกษา ให้การบริการ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จัดการศึกษาธุรกิจวิชาชีพกีฬา ธุรกิจวิชาชีพนันทนาการ และธุรกิจวิชาชีพสุขภาพ ดังภาพที่ 2

1. ค้นหา ผู้นำ (วิจัย) เพื่อพัฒนาชุมชน	2. ให้การศึกษาสอน หลักสูตรระยะสั้น (นอกระบบ)และ หลักสูตรระยะยาว (ในระบบ)วิชาชีพเทคนิค ตามความต้องการของ ชุมชน	3. เผยแพร่ทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม ชุมชน (บริการ)	4. ส่งเสริมวิทยฐานะ และให้การศึกษา วิชาชีพ (พัฒนา บุคลากร)
--	---	---	---

ภาพที่ 2 แผนภูมิปฏิบัติงานภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา วิทยาลัยพลศึกษา ประชากรเป้าหมาย

การบริหารงานทั่วไปของวิทยาลัยพลศึกษา มีผู้บริหาร คือ ผู้อำนวยการวิทยาลัย ผู้ช่วยผู้อำนวยการ 4 ฝ่าย โดยแต่ละฝ่ายรับผิดชอบงานต่าง ๆ ซึ่งมีหัวหน้างานและผู้ช่วยหัวหน้างาน และผู้ปฏิบัติงาน ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 3 แผนภูมิการบริหารงานวิทยาลัยศึกษา

หลักสูตรของวิทยาลัยพลศึกษา

ปัจจุบันวิทยาลัยพลศึกษาโดยเปิดการสอนในหลักสูตรต่าง ๆ ดังนี้

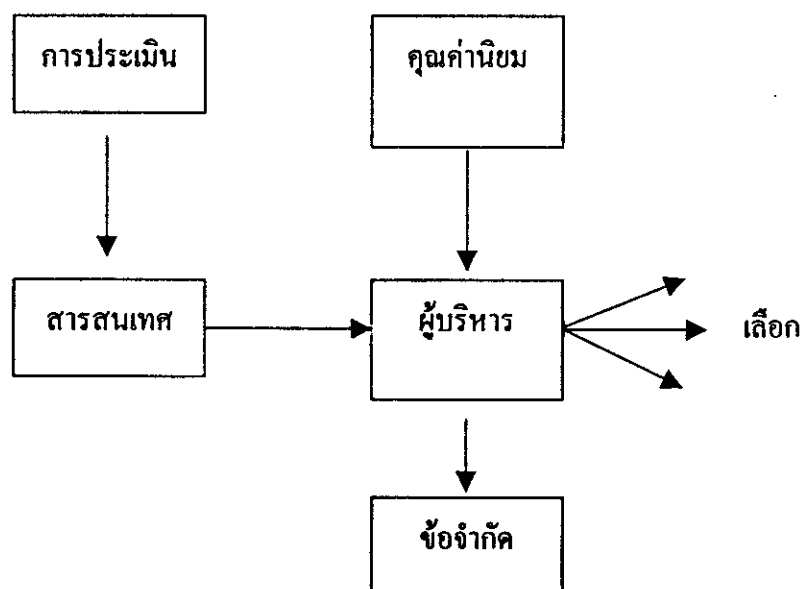
1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เปิดสอน 3 สาขาวิชา
 - 1.1 สาขาคอมพิวเตอร์
 - 1.2 สาขาบริหารธุรกิจ
 - 1.3 สาขารูทติ้งการท่องเที่ยวและการโรงแรม
2. หลักสูตรพลศึกษาเปิดสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง
 - 2.1 วิชาเอกพลศึกษา (ป.กศ.สูง พลศึกษา)
 - 2.2 วิชาเอกสุขศึกษา (ป.กศ.สูง สุขศึกษา)
3. หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต ภายใต้โครงการสหทบทางวิชาการร่วมกับสถาบันราชภัฏ เปิดสอนในสาขาวิชา ดังนี้
 - 3.1 โปรแกรมวิทยาศาสตร์การกีฬา (การฝึกและการจัดการกีฬา)
 - 3.2 โปรแกรมวิทยาศาสตร์สุขภาพ (การส่งเสริมสุขภาพเด็ก)
 - 3.3 โปรแกรมวิชาพลศึกษา (คบ.) 2 ปี ต่อเนื่อง
 - 3.4 โปรแกรมวิชาสุขศึกษา (คบ.) 2 ปี ต่อเนื่อง
 - 3.5 แผนกคอมพิวเตอร์ศึกษา (คบ.) 2 ปี ต่อเนื่อง
 - 3.6 แผนกคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (บช.บ) 2 ปี ต่อเนื่อง
 - 3.7 แผนกการตลาด (บธ.บ) 2 ปี ต่อเนื่อง
 - 3.8 แผนกบริหารทรัพยากรมนุษย์ (บช.บ) 2 ปี ต่อเนื่อง
 - 3.9 แผนกรูทติ้งบริการ (บช.บ) 2 ปี ต่อเนื่อง
4. หลักสูตรระดับปริญญาตรี ตามโครงการความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เปิดสอนในสาขาวิชาดังนี้
 - 4.1 โปรแกรมวิชาพลศึกษา (กศ.บ) 2 ปี ต่อเนื่อง
5. หลักสูตรระดับปริญญาตรี ตามโครงการความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยรามคำแหง
 - 5.1 โปรแกรมวิชาพลศึกษา (ศษ.บ) 2 ปี ต่อเนื่อง (วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชลบุรี, 2545, หน้า 7)

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประเมิน

เนื่องจากเป็นที่ยอมรับกันว่า “การประเมิน” เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญ และจำเป็นในการดำเนินงานในทุกสาขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการทางการศึกษา ซึ่งจะ ทำให้ได้มาซึ่งสารสนเทศที่มีคุณภาพสำหรับการพิจารณาตัดสินคุณค่า หรือทางเลือกของงานนั้น รวมทั้งการปรับปรุงแก้ไขให้เป็นที่ยอมรับ ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมาย แนวคิดองค์ประกอบและ รูปแบบการประเมินไว้ ดังนี้

ความหมายของการประเมิน

สมหวัง พริยานุวัฒน์ (2528, หน้า 94) ได้ให้ความหมายของการประเมินไว้ว่า หมายถึง การตัดสินใจคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศเพื่อช่วยในการตัดสินใจ ซึ่งแสดงไว้ในภาพที่ 4

ภาพที่ 4 แสดงการอธิบายความหมายของการประเมิน

อุทุมพร(ทองอุไทย) จามรมาน (2540, หน้า6) ได้ให้ความหมายการประเมินไว้ว่าเป็น การตัดสินคุณค่าของสิ่งที่วัดตามเกณฑ์ภายในและภายนอก

ครอนบาค (Cronbach, 1981, p. 14) ได้กล่าวถึงการประเมินในแง่ของการประเมิน โครงการไว้ว่า เป็นการตรวจสอบอย่างเป็นระบบ ในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและมีผลตามมา เพื่อนำ ไปใช้สนับสนุนปรับปรุงงานโครงการต่อไป

Harman (1996) ได้ให้ความหมายของการประเมินคุณภาพ หมายถึง การทบทวนและตัดสินใจผลโดยภายนอกเกี่ยวกับการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา

Craft (1992) ให้ความหมายของการประเมินคุณภาพ หมายถึง การตัดสินผลการปฏิบัติที่เกิดขึ้นกับเกณฑ์ (ภายใน/ภายนอก) สิ่งที่เป็น คือความยืดหยุ่น ความถูกต้องเหมาะสม เพราะเกณฑ์คุณภาพทางการศึกษาที่ จะกำหนดขนาด

ทบวงมหาวิทยาลัย (2541) ให้ความหมายของการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) หมายถึง กระบวนการประเมินผลการดำเนินการของคณะวิชาโดยภาพรวมว่า เมื่อได้มีการใช้ระบบการประกันคุณภาพ หรือระบบควบคุมคุณภาพแล้ว ได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงคุณภาพมากน้อยเพียงใด

ดังนั้น จึงพอสรุปความหมายของ “การประเมิน” ได้ว่า เป็นกระบวนการสังเคราะห์สารสนเทศที่ได้รวบรวม เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินคุณค่าของงานหรือกิจกรรมนั้นๆ โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้

จุดมุ่งหมายของการประเมิน

บิกแมน (Bigman, 1991 อ้างถึงใน สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, 2531, หน้า 38) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการประเมินโครงการ คือ 1) เพื่อตรวจสอบการดำเนินงานว่าบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้มากน้อยเพียงใด 2) เพื่อหาคำตอบในเรื่องความสำเร็จและความล้มเหลวของงานเฉพาะด้าน 3) เพื่อหาหลักการและการดำเนินการที่ทำให้งานประสบความสำเร็จ 4) เพื่อการใช้เทคนิคต่างๆ ในการเพิ่มประสิทธิภาพของงาน 5) เพื่อค้นหาแนวทางสำหรับการวิจัยต่อไป 6) เพื่อกำหนดวิธีการที่จะให้บรรลุเป้าหมายของโครงการ

โกรเตรัสเชน (Grotelueschen, 1985 อ้างถึงใน สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, 2531, หน้า 38) กล่าวว่าจุดมุ่งหมายของการประเมินคือ เพื่อวางแผน 2) เพื่อปรับปรุง 3) เพื่อตัดสิน 4) เพื่อควบคุมและบริหาร 5) เพื่อตรวจสอบผลกระทบ 6) เพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้ในการสนับสนุน

บลูม (Bloom อ้างถึงใน Harris, 1986, p. 20) ได้จำแนกการประเมินตามลักษณะหน้าที่ออกเป็น 3 ชนิด คือ (1) การประเมินเพื่อการวินิจฉัย (diagnostic evaluation) เป็นการประเมินเพื่อทำหน้าที่เบื้องต้นในการกำหนดสถานะขั้นพื้นฐานหรือมูลเหตุที่ขาดประสิทธิภาพ (2) การประเมินความก้าวหน้า (formative evaluation) เป็นการประเมินเพื่อกำหนดระดับความก้าวหน้าของงานที่ทำและหาจุดที่งานยังบกพร่องอยู่สำหรับการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขต่อไป (3) การประเมินสรุป (summative evaluation) เป็นการประเมินเพื่อสรุประดับความมากน้อยของผลที่ได้รับ

กระบวนการของการประเมิน

ฮาร์ริส (Harris, (1986, p. 23) ได้กำหนดกระบวนการในการประเมินไว้ 8 ขั้นตอน ดังนี้ คือ

1. การระบุชี้เกณฑ์ (criteria specifying) ได้แก่ การเลือกของข่ายของการปฏิบัติการ นิยามสมรรถภาพพื้นฐาน การระบุสมรรถภาพพิเศษ และการทำเกณฑ์ให้มีเหตุผลยอมรับได้ (validation)
2. การสร้างเครื่องมือ (instrumentation) ได้แก่ การเลือก การออกแบบ และการปรุ่แต่ง การพัฒนากระบวนการขั้นตอนสำหรับการใช้ การทดสอบเครื่องมือและกระบวนการการปรับปรุง เครื่องมือและการฝึกหัดผู้ใช้เครื่องมือ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล (data gathering) ได้แก่ การพัฒนาแผนการสุ่ม การกำหนด ตารางการสังเกต การบันทึกข้อมูลดิบ การบริหารเครื่องมือ การตรวจสอบและลงรหัสข้อมูล
4. การวิเคราะห์ (analysis) ได้แก่ การคำนวณ การวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปเนื้อหา
5. การตีความ (interpretation) ได้แก่ การทบทวนการวิเคราะห์ข้อมูล การเปรียบเทียบกับ ประชากรและมาตรฐานอื่น การให้ความสัมพันธ์กับข้อเท็จจริงอื่น
6. การกำหนดคุณค่า (valuing) ได้แก่ การพิจารณาความสัมพันธ์กับงานวิจัยและทฤษฎี มาตรฐานทางด้านวิชาชีพ รวมทั้งการพิจารณาส่วนประกอบที่เป็นด้านบวกหรือด้านลบ
7. การตัดสินใจ (decision making) ได้แก่ การสำรวจทางเลือกทั่ว ๆ ไป การพิจารณาว่า จะกระทำหรือไม่ การระบุทางเลือกเฉพาะและการคัดเลือกทางเลือก
8. การลงมือกระทำ (action) ได้แก่ การบ่งชี้วัตถุประสงค์ที่สัมพันธ์กับการเลือกการ กำหนดโครงร่างของกิจกรรมที่จะนำไปใช้ การระบุแหล่งทรัพยากร การกำหนดระยะเวลาเป้าหมาย และการรับผิดชอบ

เครื่องมือวัดผลและประเมินผลการปฏิบัติงาน

เครื่องมือวัดผลและประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นสิ่งสำคัญต่อคุณภาพของการประเมิน เครื่องมือที่ดีจะทำให้ผลการประเมินมีมาตรฐาน เชื่อถือได้ อารมณ์ บางเจริญพรพงศ์ (2541, หน้า 212-222) กล่าวว่า เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลการปฏิบัติงานว่ามีดังนี้

1. การสังเกต (observation) เป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างมีระบบ คือ มีเป้าหมายและวิธีการในการสังเกต วิธีการสังเกต เป็นวิธีการที่เฝ้าติดตาม คุอย่างเอาใจใส่และพิจารณาอย่างละเอียด ตั้งแต่ความเป็นมาตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของสิ่งที่ ต้องการศึกษายภายในระยะเวลาที่กำหนด และต้องมีการจดบันทึกสิ่งที่สังเกตได้ทันที

2. การจัดอันดับ (ranking) เป็นวิธีการเอาคุณลักษณะของสิ่งที่จะจัดอันดับมาเรียบลำดับ การจัดอันดับเหมาะที่จะใช้วัดวิธีการปฏิบัติงาน หรือผลงานที่มีลักษณะเป็นนามธรรมที่ยากต่อการให้คะแนน แต่ส่วนใหญ่จะใช้ผลงานมากกว่าการปฏิบัติงาน

การจัดอันดับจะมีความเชื่อมั่นสูง ถ้าจัดอันดับคุณลักษณะใดคุณลักษณะหนึ่งโดยเฉพาะ และมีคำจำกัดความของคุณลักษณะนั้นชัดเจน และจะมีความเชื่อมั่นต่ำถ้าจัดอันดับหลายอย่างในเวลาเดียวกัน

3. มาตราส่วนประมาณค่า (rating scales) เป็นเครื่องมือที่ใช้มากในการประเมินการปฏิบัติ ผลการประเมินจะออกมาเป็นระดับต่างๆกัน ตั้งแต่ 2 ระดับ ขึ้นไป เช่น ดี ปานกลาง ไม่ดี ลำดับขั้นในการสร้างมีดังนี้

1. กำหนดลักษณะหรือสิ่งที่ต้องการวัดให้ชัดเจน
2. เขียนรายการพฤติกรรมที่สำคัญๆของลักษณะหรือสิ่งที่วัด
3. สร้างมาตราวัด

มาตราส่วนประมาณค่า จำแนกออกได้ 3 ประเภท คือ

3.1 มาตราส่วนประมาณค่าแบบบรรยาย (descriptive rating scales) เป็นมาตราส่วนประมาณค่าที่เขียนบรรยายเกี่ยวกับคุณลักษณะของสิ่งที่วัด

3.2 มาตราส่วนประมาณค่าแบบตัวเลข (numerical rating scales) เป็นมาตราส่วนประมาณค่าที่ตัวเลขแทนระดับคุณลักษณะของสิ่งที่วัด

3.3 มาตราส่วนประมาณค่าแบบกราฟ (graphic rating scales) เป็นมาตราส่วนประมาณค่าที่จะเขียนคุณลักษณะของสิ่งที่วัดตามสิ่งที่ถาม

3.4 โดยมีระดับความเข้มข้นหรือความถี่ เป็นช่วงๆหรือระดับแล้วมีคำบรรยายประกอบด้วย

4. แบบสำรวจพฤติกรรม (checklist) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดขั้นตอนการปฏิบัติหรือพฤติกรรมที่ต้องการสังเกตแบบสำรวจพฤติกรรมจะมีรายการของขั้นตอนการปฏิบัติหรือพฤติกรรมนั้น ๆ เกิดขึ้นหรือไม่ แต่จะไม่มีการประเมินค่าการปฏิบัติหรือพฤติกรรมนั้นๆในรูปของคุณภาพหรือความถี่ของการปฏิบัติหรือพฤติกรรม

จากการศึกษาแนวคิดต่างๆเกี่ยวกับเครื่องมือการประเมินนั้น เครื่องมือที่มีความเหมาะสมกับการนำมาใช้ประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา คือ แบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (rating – scales) เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่สามารถออกแบบให้มีความเที่ยงตรง และความเชื่อมั่นค่อนข้างสูงกว่าเครื่องมือชนิดอื่น อีกทั้งมีความสะดวกแก่การนำไปใช้ในการประเมินโดยวิธีการสังเกตด้วย

แนวคิดและหลักการการประกันคุณภาพการศึกษา

ความหมายของคุณภาพ

คุณภาพ (quality) คำว่า คุณภาพ เป็นคำที่มีความหมายได้หลากหลายตามบริบทที่แตกต่างกันออกไป เนื่องจาก คุณภาพ เป็นภาพความคิด (concept) ที่เกี่ยวข้องกับ คุณค่า (value) หรือความพึงพอใจ (interest) ในด้านหนึ่งคุณภาพ หมายถึงสิ่งที่สอดคล้องกับรสนิยมหรือความต้องการของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล คุณภาพอาจมีความหมายว่าเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ (fitness for purpose) เมื่อวัตถุประสงค์นั้นเป็นความต้องการของลูกค้า ในอีกด้านหนึ่ง คุณภาพ มีความหมายว่าระดับของความเป็นเลิศตามความต้องการ วิศิษฐ์ ปิยะมาดา (2541, หน้า 12)

เกษม พิพัฒน์ปัญญานุกูล (2526, หน้า 1) ได้กล่าวถึงความหมายของคุณภาพว่า หมายถึงคุณสมบัติต่างๆที่มีอยู่ในตัวสินค้านั้น ถ้าคุณสมบัติเหล่านั้นถูกใจผู้บริโภค แสดงว่าสินค้านั้นมีคุณภาพสูง ถ้าถูกใจน้อยก็มีคุณภาพต่ำ

ไคร์เชอร์ (Cryer, 1993) ให้ความหมายของคุณภาพคือผลรวมของคุณลักษณะและคุณสมบัติของผลผลิต(บัณฑิต ผลงานวิจัย บริการวิชาการ) ที่สนองต่อความต้องการที่กำหนด

สุนทร พูนพิพัฒน์ (2540, หน้า 6) ได้กล่าวถึงความหมายของคุณภาพว่า หมายถึงคุณสมบัติและคุณลักษณะโดยรวมของผลิตภัณฑ์หรือบริการ ที่แสดงให้เห็นว่าได้มีความสามารถที่จะก่อให้เกิดความพึงพอใจได้ตรงตามความต้องการที่ได้ระบุไว้

ไพศาล ไกรสิทธิ์ (2541, หน้า 336) ให้ความหมายของคุณภาพว่า หมายถึง คุณสมบัติเฉพาะหรือลักษณะที่จำเป็นอันบอถึงความเป็นเลิศ การมีมาตรฐาน ความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์หรือความสามารถสนองตอบผู้ใช้บริการ ซึ่งคุณภาพเป็นสิ่งที่มีลักษณะเป็นพลวัต

สรุปได้ว่า คุณภาพ หมายถึง คุณสมบัติและคุณลักษณะที่มีอยู่ในตัวสินค้า หรือบริการที่สามารถตอบสนองความพึงพอใจของลูกค้า หรือผู้ที่มารับบริการได้อย่างดี

ความหมายคุณภาพการศึกษา

มยุรี จารุปาณ (2532, หน้า 10-19) กล่าวถึงคุณภาพการศึกษาว่า เป็นการจัดการศึกษาที่เน้นด้านระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม ลักษณะพึงประสงค์ เป็นผู้นำทางวิชาการผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทรัพยากรทางการศึกษาที่ทันสมัย มีคุณภาพการเรียนการสอนดีและมีการบริหารที่เป็นระบบ

จุมพล พูลภัทรชีวิน (2532, หน้า 22) กล่าวถึงคุณภาพการศึกษาว่า พิจารณาได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน รวมถึงคุณธรรม จรรยาบรรณ การฝึกทักษะทางภาษาและโอกาสเรียนต่อของนักเรียน

สุกัญญา นิธิกร (2532, หน้า 4) กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญของคุณภาพการศึกษา คือ นักเรียน ครู วัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอน รวมถึงอาคารสถานที่

จรัส นองมาก (2532, หน้า 70) กล่าวถึงกระบวนการสำคัญในการพัฒนาการศึกษาเพื่อมุ่งไปสู่คุณภาพ ได้แก่ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศ การศึกษาซึ่งทั้งสามกระบวนการ ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเท่า ๆ กัน

สุชาดา ธีระวัฒน์ (2537, หน้า 56) กล่าวว่า คุณภาพของโรงเรียน ก็คือ คุณภาพของครู เป็นครูที่ดี ครูที่พัฒนาตนเอง ศึกษาหาความรู้ เตรียมการสอนทุกสิ่งทุกอย่าง รู้หน้าที่ และมีคุณธรรม

กรมวิชาการ (2539, หน้า 2-3) กล่าวว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง การที่ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ครอบคลุมตามความคาดหวังของหลักสูตร อันเป็นผลมาจากการที่หน่วยงานและบุคคลทุกระดับทุกฝ่าย ทั้งจากส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นร่วมกับชุมชนจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพได้แก่ นโยบายที่ชัดเจน การจัดทรัพยากรที่เหมาะสม บุคลากรการศึกษา

กรีน (Green, 1994, p. 170) กล่าวถึงความหมายของคุณภาพไว้หลายนิยาม คือ คุณภาพ หมายถึง ความยอดเยี่ยม (dixtinctive) คุณภาพ หมายถึง ความเป็นเลิศ (excellence) และคุณภาพ คือ การผ่านมาตรฐานที่กำหนด

สรุปได้ว่า คุณภาพการศึกษาเป็นผลมาจากการจัดการศึกษาที่มีการทำงานเป็นระบบ มีจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มีการวางแผนและดำเนินงานตามแผน เพื่อให้ผู้เรียนซึ่งเป็น ผลผลิตเกิดการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา และจิตใจ ที่มีคุณธรรม จริยธรรม บรรลุตามจุดหมายที่กำหนด อีกทั้งเป็นที่ยอมรับของประชาชนและชุมชน โดยมีผู้บริหาร ครู นักเรียน บุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งสภาพแวดล้อมอื่น ๆ เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การศึกษามีคุณภาพ .

ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพ (quality assurance) หมายถึง กิจกรรมหรือแนวปฏิบัติที่จำเป็น ต้องดำเนินงานเพื่อประกันว่าคุณภาพของการศึกษาได้รับการรักษาไว้และส่งเสริมเพิ่มพูน การประกันคุณภาพการศึกษาจึงรวมถึง กิจกรรม หรือ แนวปฏิบัติใด ๆ ที่หากได้ดำเนินการตามระบบและแผนที่ได้วางไว้ แล้วจะทำให้เกิดความมั่นใจว่าจะได้ผลผลิต (สมคิด พรหมชัย และ สุพักตร์ พิบูลย์, 2544, หน้า 2-3)

ไคเยอร์ (cyer, 1993, p. 50) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง แผนงานและปฏิบัติการทั้งหลายที่เป็นระบบเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า การศึกษาจะสนองตอบต่อคุณภาพที่กำหนด

จีโอเฟฟี่ (geoffrey, 1994, p. 75) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การตรวจสอบจุดหมาย เนื้อหา ทรัพยากร ระดับและรายได้ของโครงการ มาตรฐาน การวัดโปรแกรมและชั้นเรียน

เลนส์ (lenn, 1994, p. 125) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กิจกรรมและวิธีการปฏิบัติ ซึ่งดำรงอยู่และนำมาใช้และหมายรวมถึงกิจกรรมควบคุมคุณภาพ ซึ่งประสานกันได้ว่าจะทรงไว้ซึ่งมาตรฐานทางวิชาการที่เหมาะสมและการพัฒนาระดับ มาตรฐานของโปรแกรมหรือสถาบันทำให้กระบวนการเหล่านั้นรับรู้กันในชุมชนวิชาการและสังคม โดยส่วนรวม

เทนนี่สัน (tennyson, 1996, p. 45) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง นโยบายทัศนคติ การปฏิบัติ และกระบวนการที่จำเป็นในการรับรองคุณภาพของการศึกษาและการลงทุนซึ่งจำเป็นต้องรักษาและพัฒนา

สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย (2541) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพ การศึกษา หมายถึง กิจกรรมหรือแนวปฏิบัติใด ๆ ที่หากได้ดำเนินการตามระบบและแผนที่ได้ วางไว้แล้วจะทำให้เกิดความมั่นใจว่าจะได้ผลผลิตของการศึกษาที่มีคุณภาพตามคุณลักษณะที่ พึงประสงค์

สำนักงานสถาบันราชภัฏ (2539, หน้า 85) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพ การศึกษา หมายถึง การประกันว่าโปรแกรม หรือสถาบันดำเนินงานได้ผลตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ก่อน เป็นการล่วงหน้า หรือการประกันว่าสถาบันดำเนินงานบรรลุผลตามพันธกิจ (mission) และเป็น ไปตามความคาดหวังของกลุ่มผู้มีส่วนได้และผลเสีย

วันชัย ศิริชนะ (2537, หน้า 145) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการหรือกลไกใด ๆ ที่เมื่อได้ดำเนินการไปแล้ว จะทำให้เกิดการดำรงไว้ ซึ่ง คุณภาพ การศึกษาระดับอุดมศึกษา ให้ได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง

อุทุมพร จามรมาน (2541, หน้า 69) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึงการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบภายในและภายนอก แล้วตัดสินตามเกณฑ์

อุไรพรธรรม เจริญวิชยานนท์ (2540, หน้า 105) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพ การศึกษาหมายถึง กระบวนการในการควบคุม (quality control) การตรวจสอบ (quality audit) และการประเมินผล (quality assessment) คุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาอย่างเป็นแบบแผนและ เป็นระบบ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการให้การศึกษาที่มีคุณภาพ (รุ่ง แก้วแดง, 2546)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 7) ได้ให้ความหมายของ การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของ

สถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียนและผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวม ว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด การประกันคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการ “ป้องกัน” ไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและผลผลิตไม่มีคุณภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2542, หน้า 10) การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กิจกรรมหรือแนวปฏิบัติใด ๆ เพื่อสร้างความมั่นใจต่อผู้รับบริการทางการศึกษา คือ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และรัฐ ว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาตามพันธกิจที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้นั้นจะทำให้ผลผลิตของการศึกษามีคุณภาพ คุณลักษณะที่พึงประสงค์

กรมสามัญศึกษา (2542, หน้า 8) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่าเป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ที่เรียนจบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม

สมศักดิ์ คลประสิทธิ์ (2542, หน้า 20) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การรับประกันคุณภาพของกระบวนการบริหารภายในสถานศึกษา ว่าได้มีการวางแผนการทำงาน และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผลผลิตของโรงเรียนมีคุณภาพตรงตามมาตรฐานการศึกษา และตรงตามความต้องการของผู้รับบริการหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้รับบริการมีความพึงพอใจ

อ่ำรุ่ง จันทวานิช (2542, หน้า 79) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า หมายถึง วิธีการหรือกลยุทธที่กำหนดแนวปฏิบัติหรือแนวทางในการดำเนินงานในการจัดการศึกษาที่เป็นหลักประกันว่านักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การให้ความมั่นใจแก่ผู้มารับบริการ ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ ว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้คุณภาพตรงตามมาตรฐานที่กำหนด ทำให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด และสังคมต้องการ คือ ดี เก่ง มีความสุข

วัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพการศึกษา

นักวิชาการได้บอกวัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพไว้หลายอย่างดังนี้

กรมวิชาการ (2539) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า

1. เพื่อให้โรงเรียนจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานกลาง

2. เพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของแต่ละโรงเรียนไปสู่มาตรฐาน
3. เพื่อกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นรับผิดชอบโรงเรียนในพื้นที่และให้ท้องถิ่นองค์กรเอกชนได้มีส่วนร่วม ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษานอกโรงเรียน

ส. วาสนา ประवालพฤกษ์ (2541, หน้า 89) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษามีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อรับประกันความคุ้มค่า โดยสามารถแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพและความรับผิดชอบต่อการบริหารและจัดการให้บรรลุตามเป้าหมายตามสภาพของการลงทุนและทรัพยากรที่ใช้

2. เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทางการศึกษา การปรับปรุงงานให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงขึ้น

3. เพื่อเสนอประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาแก่สาธารณชน

กรมสามัญศึกษา (2541, หน้า 104) ได้บอกวัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับมัธยม
2. เพื่อให้ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม เกิดความเชื่อมั่นว่า โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนักเรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพการศึกษามาตรฐานการศึกษาที่ยอมรับของสังคม
3. เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนและองค์กรต่าง ๆ มีส่วนร่วมรับผิดชอบให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

ทรงศรี คู่หนอง (2542) วัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพการศึกษามีดังนี้

1. ช่วยให้โรงเรียนพัฒนาการจัดการศึกษา
2. สร้างความเชื่อมั่นให้แก่สังคมภายในและภายนอกประเทศ
3. ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ผู้ปกครอง ผู้ช่วยงาน สถาบันอุดมศึกษาและโรงเรียน

4. เกิดความชัดเจนและโปร่งใสเกี่ยวกับการจัดการศึกษา

5. เกิดความรับผิดชอบต่อ (accountability) ต่อประชาชน หรือชุมชน

สรุปการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียนและผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชนและสังคมโดยรวมว่าสถานศึกษาสามารถจัดการ

ศึกษาได้คุณภาพตรงตามมาตรฐานที่กำหนด ทำให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด และสังคมต้องการ คือ เก่ง ดี มีความสุข มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคมต้องการ

ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญ ประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ ในสังคม เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้คนได้พัฒนาตนเอง ด้านต่าง ๆ ตลอดช่วงชีวิต สามารถพัฒนาศักยภาพและความสามารถต่าง ๆ ที่จะดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ ได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงรวมเป็นพลังสร้างสรรค์พัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ รัฐเห็นความสำคัญของการศึกษาในปี พ.ศ. 2542 จึงได้ตราพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขโดยยึดหลักการจัดการศึกษา 3 ประการ คือ 1) เป็น การศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3) พัฒนาสาระ กระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องมีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองท้องถิ่นรวมทั้งให้มีการกำหนดมาตรฐาน และจัดระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา สมคิด พรหมจรรย์ และ สุพัตร์ พิบูลย์ (2544, หน้า 2-3)

หลักการและความจำเป็นในการประกันคุณภาพการศึกษา

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 มาตรา 48 ได้กำหนดให้ สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา นอกจากนั้นภารกิจของสถาบัน อุดมศึกษาได้กำหนดบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาไว้ 4 ประการ คือ

1. การจัดการเรียนการสอน
2. การวิจัย
3. การบริการวิชาการแก่สังคม
4. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

สำหรับวิทยาลัยพลศึกษานั้น ตามระเบียบกรมพลศึกษาว่าด้วยการบริหารวิทยาลัย

พลศึกษา พ.ศ. 2541 ได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบไว้ 6 ประการ คือ

1. ผลิตบุคลากรทางด้านพลศึกษา สุขศึกษา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ และวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและตลาดแรงงาน
2. ศึกษาค้นคว้า วิจัยทางการศึกษาและอาชีพเพื่อพัฒนาชุมชนและสังคม
3. เป็นศูนย์ส่งเสริมเผยแพร่และฝึกอบรมกิจกรรมกีฬายกระดับพื้นฐาน กีฬาเพื่อสุขภาพกีฬา

เพื่อการแข่งขัน และกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ

4. ศึกษาอบรมเยาวชน ประชาชน และบุคลากรสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ตามความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

5. ให้บริการด้านวิชาการ วิชาชีพแก่ชุมชนและท้องถิ่น

6. ส่งเสริมและดำเนินการในการทำนุบำรุงอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม

การดำเนินการตามภารกิจและหน้าที่ความรับผิดชอบดังกล่าวข้างต้น มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาว แต่ในระยะที่ผ่านมา ยังไม่มีการประเมินภารกิจดังกล่าวอย่างเป็นระบบ รวมทั้งมีปัจจัยทั้งภายนอกและภายในหลายประการที่ทำให้ต้องมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาขึ้น ปัจจัยดังกล่าวคือ (พรชูลี อาชวอำรุง (2534, หน้า 53-54)

1. ประเทศไทยยังไม่เคยมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีรูปแบบที่ชัดเจนและบ่งชี้ได้ว่าการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพ

2. คุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาและบัณฑิต มีแนวโน้มที่จะมีความแตกต่างกันมากขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลเสียแก่ประเทศไทยโดยรวมในระยะยาว

3. มีการแข่งขันในเชิงคุณภาพของการจัดการศึกษาและคุณภาพของบัณฑิตในวงการอุดมศึกษาทั้งภายในประเทศและนอกประเทศมากขึ้น

4. สถาบันอุดมศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาองค์ความรู้ให้เป็นสากลเพื่อให้ได้รับการยอมรับจากนานาชาติมากขึ้น

5. สถาบันอุดมศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความมั่นใจให้แก่สังคมว่าสามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ

6. สถาบันอุดมศึกษาจะต้องให้ข้อมูลสาธารณะ (public information) ที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา ผู้จ้างงาน ผู้ปกครอง รัฐบาล และประชาชนทั่วไป

7. สังคมต้องการระบบอุดมศึกษาที่มีความโปร่งใส (transparency) และความรับผิดชอบซึ่งตรวจสอบได้ (accountability)

ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพนั้นจะยึดหลักการ การให้เสรีภาพทางวิชาการ (academic freedom) และความมีอิสระในการดำเนินการของสถาบัน (institutional autonomy) เพื่อความมีคุณภาพภายในสถาบันอย่างเต็มที่ แต่ทั้งนี้สถาบันอุดมศึกษาจะต้องพร้อมที่จะรับการตรวจสอบจากภายนอก ซึ่งเป็นไปตามหลักการของความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (accountability) ความสมดุลของหลักการดังกล่าว คือ แนวทางในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพอุดมศึกษาที่พึงประสงค์

กล่าวถึงความจำเป็นในการประกันคุณภาพการศึกษาว่าเกิดจากมีกระแสเรียกร้องที่รุนแรง ต้องการการศึกษาที่มีคุณภาพสูง ต้องการให้มีการตรวจสอบมากขึ้น ผู้ปกครองต้องการทราบว่าบุตรหลานของตน เมื่ออยู่โรงเรียนทำอะไร ได้ดีเพียงใดและชุมชนต้องการจะมั่นใจว่า โรงเรียนปฏิบัติหน้าที่ได้ตามมาตรฐานหรือไม่อย่างไร

วารินทร์ สิ้นสูงสุด และวันทิพย์ สิ้นสูงสุด (2542) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพมีความจำเป็นดังนี้

1. ผู้สำเร็จแต่ละระดับการศึกษาควรมีคุณภาพอย่างไร
2. หลักสูตรมาตรฐาน กลางควรเป็นอย่างไร
3. ผู้สอนควรมีมาตรฐานวิชาชีพอะไร
4. วิธีเรียน วิธีสอนที่ทรงประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ควรเป็นอย่างไร
5. ความสมดุลทางบริหารองค์กรภายนอก รัฐ เอกชน และชุมชนควรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพียงไร
6. การใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่ประหยัด

ภาณุวัฒน์ ภักดีวงศ์ (2542) ได้กล่าวถึง ความจำเป็นในการประกันคุณภาพการศึกษาว่าเกิดจากทุกฝ่ายในสังคมได้เรียกร้องให้ภาคการศึกษาของรัฐ ได้ดำเนินการพิจารณาทบทวนถึงคุณภาพการศึกษาที่จัดเป็นลำดับแรกเพราะว่า

1. สังคมเห็นว่า ผลการดำเนินงานของภาคการศึกษาของรัฐ ที่ได้ดำเนินการมานั้น ไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ เมื่อเทียบกับประสิทธิภาพของเยาวชนที่สำเร็จการศึกษา หรือผ่านกระบวนการผลิตจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบ

2. ผลการพัฒนาที่มุ่งเน้นการพัฒนาวัตถุมากกว่าพัฒนาคน

3. กระบวนการจัดการเรียนการสอน กระบวนการบริหารการศึกษา และกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไม่สามารถที่จะดำเนินการให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ดังกล่าวได้

โดยสรุปแล้ว การประกันคุณภาพการศึกษาเกิดขึ้นจากสังคมต้องการคำรับรองว่า บุตรหลานของตนเอง เมื่อเข้าเรียนหรือจบการศึกษาแล้ว มีทักษะ ความรู้ ความสามารถตรงตามที่หลักสูตรกำหนดหรือเป็นไปตามมาตรฐานที่ควรจะเป็น

แนวคิดในการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษามีกรอบแนวคิดดังนี้ (อมรวิทย์ นาคทรพร, 2543 ,หน้า 57)

1. ความเป็นประชาคม ทั้งเป้าหมายและวิถีทางของการประกันคุณภาพ (ประชาคมแห่งการสร้างความรู้)

2. การประกันคุณภาพมุ่งเปลี่ยนวัฒนธรรมการเรียนรู้และตรวจสอบตนเองขององค์กร
3. การไหลเวียนของข้อมูลอย่างโปร่งใสและทั่วถึง คือ แกนหลักของการประกัน

คุณภาพ

4. การประกันคุณภาพ คือ การมีมาตรฐานการปฏิบัติงานแบบมืออาชีพที่ตรวจสอบได้
5. การประกันคุณภาพ คือ การฟังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างตั้งใจ
6. ความมีอิสระของอุดมศึกษาเป็นอุดมคติสำคัญเสมอในงานประกันคุณภาพ

นอกจากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ยังมีแนวคิดตามหลักการบริหาร 2 แนวทาง คือ

6.1. แนวคิดตามหลักการบริหาร

ตามหลักการบริหารนั้น การประกันคุณภาพภายใน เป็นกระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการ

หลักการและกระบวนการบริหารดังกล่าว เป็นสิ่งที่ใช้ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยจะต้องมีกระบวนการวางแผน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ เพื่อให้การทำงานได้ผลและมีคุณภาพดี

ในภาคธุรกิจ อุตสาหกรรม และบริการก็มีการใช้กระบวนการนี้ในการบริหารเพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของสินค้าและบริการตลอดเวลา ทำให้เป็นที่พอใจของลูกค้าสามารถขายสินค้าได้และมีกำไร

สำหรับการศึกษานั้น ไม่เหมือนธุรกิจ เพราะการศึกษาไม่ได้หวังผลกำไรเป็นตัวเงิน แต่ผลที่ได้เป็นคุณภาพในด้านต่าง ๆ ของคน อย่างไรก็ตาม กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาก็สามารถนำแนวคิดและกระบวนการข้างต้นมาใช้ได้ โดยปรับให้เหมาะสมกับกระบวนการพัฒนาการศึกษา ซึ่งเป็นการพัฒนาคน

การที่สถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้ดีมีคุณภาพ เพื่อสร้างคนที่มีคุณภาพนั้นก็เปรียบเหมือนกับการสร้างบ้าน โดยคนในบ้านจะต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน ว่าต้องการสร้างบ้านนั้นเพื่อประโยชน์อะไร แล้วจึงออกแบบแปลนให้เหมาะสม ต่อจากนั้นจึงลงมือวางรากฐานและดำเนินการก่อสร้างตามแบบแปลน ในระหว่างการก่อสร้างก็ต้องตรวจสอบว่าตรงกับแบบแปลนหรือไม่ วัสดุที่ใช้เป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ มีความมั่นคงเพียงใด ระบบน้ำไฟเป็นอย่างไร ถ้าพบสิ่งใดเป็นที่ข้อบกพร่องก็ปรับปรุงแก้ไขได้ในทุกขั้นตอน ซึ่งจะทำให้บ้านที่ก่อสร้างขึ้นมามีความแข็งแรง สวยงามมั่นคง ตรงตามเป้าหมายที่ต้องการ

กระบวนการพัฒนาคนในสถานศึกษาก็เหมือนกับการสร้างบ้าน เพียงแต่การสร้างบ้านนั้นต้องใช้สถาปนิก ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกมาดำเนินการ และเมื่อสร้างเสร็จแล้วก็เสร็จเลย ไม่ต้องทำต่อแต่กระบวนการสร้างคนนั้นผู้ที่เป็นสถาปนิกคือ ครู และผู้บริหาร ซึ่งเป็นบุคลากร

ภายในจะต้องร่วมกันพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพดีและจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยไม่หยุด ผู้บริหารและครูในสถานศึกษามีการร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนว่าต้องการพัฒนาเด็กให้มี คุณสมบัติ เป็นอย่างไร และถ้าจะให้เด็กมีคุณสมบัติดังกล่าวแล้วก็ต้องช่วยกันคิดและช่วยกัน วางแผน (plan) ว่าจะต้องทำอะไรแล้วช่วยกันทำ (check) และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง (action) เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้นอยู่ ตลอดเวลา โดยร่วมกันทำงานเป็นทีม

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จึงเป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายใน สถานศึกษาร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีการ ลงมือทำตามแผนในทุกชั้นตอน มีการบันทึกข้อมูลเพื่อร่วมกันตรวจสอบผลงาน หาจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง แล้วร่วมกันปรับปรุง แผนงานนั้น ๆ โดยมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพของ ผู้เรียนเป็น สำคัญ

แนวคิดการทำงานที่เป็นระบบเช่นนี้จะช่วยสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันภายใน สถานศึกษาเกิดความรู้สึกร่วมกันเป็นงานปกติ เป็นการมองคนและประเมินตนเอง ซึ่งจะทำให้ สถานศึกษามีฐานข้อมูลที่น่าเชื่อถือเป็นจริง พร้อมเสนอต่อการตรวจสอบจากหน่วยงานภายนอก

6.2 แนวทางควบคุมและตรวจสอบ

ถ้าพิจารณาแนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพที่ประกอบด้วย การควบคุมและ การตรวจสอบคุณภาพกับหลักการบริหารที่เป็นระบบวงจร (PDCA) ซึ่งประกอบด้วย การร่วมกันวางแผน (P) ร่วมกันปฏิบัติตามแผน (D) ร่วมกันตรวจสอบ (C) และร่วมกันปรับปรุง (A) จะเห็นว่ามีคุณสมบัติสอดคล้องกันดังนี้

จากแผนภาพข้างต้น การควบคุมคุณภาพและการตรวจสอบคุณภาพก็คือกระบวนการ บริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพ ตามหลักการบริหารนั่นเอง โดยการควบคุมคุณภาพ คือ การที่ สถานศึกษาต้องร่วมกันวางแผนและดำเนินการตามแผน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตาม เป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา ส่วนการตรวจสอบคุณภาพ คือ การที่สถานศึกษาต้องร่วมกัน ตรวจสอบเพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา เมื่อสถานศึกษามีการตรวจสอบตนเองแล้ว หน่วยงานในเขตพื้นที่และต้นสังกัดก็เข้ามาช่วยติดตาม และประเมินคุณภาพเพื่อให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา ซึ่งจะทำให้ สถานศึกษามีความภูมิใจ และเกิดความตื่นตัวในการพัฒนาคุณภาพอยู่เสมอ

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ความคิดเรื่องการประกันคุณภาพและการกำหนดมาตรฐานสินค้าและบริการนั้นได้ เริ่มต้นในวงการอุตสาหกรรมเพื่อประมาณเกือบร้อยปีที่ผ่านมา เนื่องจากเมื่อมีการผลิตสินค้า

จำนวนมากปัญหาก็คือทำอะไรจึงจะให้สินค้าแต่ละหน่วยหรือแต่ละชิ้นที่คนซื้อไปนั้นมีคุณภาพเท่าเทียมกันและได้คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด หรือตามที่ได้โฆษณาเอาไว้

การประกันคุณภาพเริ่มต้นในประเทศสหรัฐอเมริกาในยุคก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง โดยในตอนแรกนั้นเน้นเฉพาะการประกันผลผลิตทางอุตสาหกรรม (industrial products) และเน้นการควบคุมทางสถิติ เช่น เลือกสุ่มตรวจสอบสินค้าชิ้นที่ 500 หรือชิ้นที่ 1,000 เป็นต้น การควบคุมคุณภาพสินค้าทำให้ระบบอุตสาหกรรมของสหรัฐอเมริกาได้รับความเชื่อถือเป็นสินค้าที่มีคุณภาพสามารถส่งออกขายได้ทั่วประเทศ

เมื่อญี่ปุ่นแพ้สงครามโลกครั้งที่สองใหม่ ๆ สินค้าอุตสาหกรรมของญี่ปุ่นมีคุณภาพต่ำมากส่งไปขายให้ใครก็เป็นที่ดูถูกดูแคลน ดังที่คนไทยในยุคนั้นก็ทราบดี สหรัฐอเมริกาจึงได้ให้ความช่วยเหลือแก่ญี่ปุ่นในการพัฒนาคุณภาพสินค้าอุตสาหกรรม โดยส่ง ศาสตราจารย์ ดร. เดมิ่ง (Edwards Deming) มาเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำเรื่องการประกันคุณภาพสินค้าของญี่ปุ่น

เดมิ่ง (Edwards Deming) ได้นำเรื่อง “วงจรมคุณภาพ” (Quality Control Circles - QCC) ซึ่งเน้นกระบวนการวางแผน กระบวนการดำเนินงาน กระบวนการประเมิน และกระบวนการปรับแผน (PDCA) เข้าไปแนะนำและวางระบบให้กับอุตสาหกรรมของญี่ปุ่นจนประสบความสำเร็จอย่างงดงามสามารถพัฒนาจากการประกันคุณภาพที่เน้นเฉพาะสินค้า ไปสู่การประกันคุณภาพทั้งระบบตั้งแต่เริ่มกระบวนการผลิตจนเป็นสินค้า ซึ่งเรียกว่า “กระบวนการบริหารคุณภาพทั้งระบบ” (Total Quality Management – TQM) โดยญี่ปุ่นได้ประยุกต์รวมเอาวัฒนธรรมการประกันคุณภาพทุกจุดอย่างต่อเนื่องแบบ “ไคเซ็น” (Kaizen) ซึ่งเป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมของญี่ปุ่น เข้าไปด้วยกันอย่างกลมกลืน ทำให้อุตสาหกรรมของประเทศญี่ปุ่นประสบความสำเร็จอย่างสูง ภายได้เครื่องหมายการค้าสินค้าผลิตที่มีคุณภาพ สามารถขายสินค้าได้มากกว่ายุโรปและสหรัฐอเมริกา

ต่อมากลุ่มประเทศในยุโรปก็ได้เริ่มนำระบบการประกันคุณภาพมาใช้เรียกว่าระบบการประกันคุณภาพ International Standard Organization (ISO) ซึ่งแตกต่างกับของญี่ปุ่น ตรงที่ญี่ปุ่นเน้นเรื่อง การประเมินภายใน แต่กระบวนการของ (ISO) นั้นเน้นเรื่อง การประเมินภายนอก

สำหรับ การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นวิธีการหรือกลยุทธ์ที่กำหนดแนวปฏิบัติ หรือแนวทางในการดำเนินงานในการจัดการศึกษาที่เป็นหลักประกันว่านักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคมระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา (quality control) คือ กระบวนการหรือแนวปฏิบัติที่นำการศึกษาเข้าสู่คุณภาพประกอบด้วย

1.1 การกำหนดมาตรฐาน ด้านผลผลิต ปังจัยและกระบวนการ

1.2 การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน หมายถึง การพัฒนาปังจัยทางการศึกษาต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนา ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา ศิกษานิเทศก์ และ ผู้บริหารทางการศึกษา และการสนับสนุนปังจัยที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2. การตรวจสอบและการแทรกแซงคุณภาพการศึกษา (quality audit and intervention) คือกระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการดำเนินงานเพื่อการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาประกอบด้วย

2.1 การประเมินความก้าวหน้าของการจัดการศึกษาและการจัดการทำรายงานของสถานศึกษาต่อประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นการติดตามและตรวจสอบของสถานศึกษา (internal audit)

2.2 การติดตามและตรวจสอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (external audit)

2.3 มาตรการปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษาที่มีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (quality assessment) คือกระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาดตามมาตรฐานที่กำหนดไปด้วย

3. การประเมินคุณภาพการศึกษา (quality assessment) คือกระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาดตามมาตรฐานที่กำหนดไปด้วย

3.1 คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (external school review)

3.2 การประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (accreditation)

3.3 การประเมินผลพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเป็นภาพรวมหรือการประเมินคุณภาพการศึกษา (total quality assessment) (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541)

สรุปการดำเนินการทั้ง 3 ประการ เป็นขบวนการที่มีความสัมพันธ์และส่งผลซึ่งกันและกันสามารถดำเนินการทั้งในระหว่างกิจกรรมการควบคุมคุณภาพการศึกษาและในกิจกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา

ในวงการศึกษาดเอง ได้ดัดแปลงระบบการประกันคุณภาพดังกล่าวมาใช้ ซึ่งสรุปไว้ 6 ระบบดังจะได้กล่าวในรายละเอียดต่อไป (อุทุมพร ทองอุไทย, จามรนา, 2543)

1. ระบบ International Standard Organization (ISO)

ระบบ ISO เป็นมาตรฐานระบบคุณภาพที่มีการเน้นในหลักการ เป้าหมายและจุดประสงค์สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต หรืองานบริการที่รวมการประกันคุณภาพและการควบคุมคุณภาพ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าผลิตภัณฑ์ของผู้ผลิตหรือบริการเป็นไปตามความต้องการทางคุณภาพของลูกค้า โครงสร้าง ISO 9000 ประกอบด้วย ISO

9001, ISO 9002, ISO 9003 และ ISO 9001 ได้รับการยอมรับว่ามีความเหมาะสมที่จะนำมาปรับใช้กับระบบการศึกษาระดับอุดมศึกษา เนื่องจากเป็นส่วนที่ละเอียดที่สุดของมาตรฐานครอบคลุมองค์กรที่มีกระบวนการออกแบบและพัฒนาการผลิต การติดตั้ง และการบริการ

2. ระบบ Total Quality Management (TQM)

TQM เป็นระบบที่ปรับปรุงการวางแผน การจัดองค์กร และการทำความเข้าใจในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแต่ละบุคคลในแต่ละระดับเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ ให้มีความยืดหยุ่นเพื่อที่จะสามารถแข่งขันได้ TQM เป็นระบบที่สามารถนำไปใช้ได้กับทุกองค์กร ประสิทธิภาพของการจัดองค์กรในระบบนี้ขึ้นอยู่กับปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของทุกคนในการนำองค์กรไปสู่เป้าหมาย

แกนสำคัญของระบบ TQM คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภค ส่วนสำคัญของกระบวนการอยู่ที่การจัดการที่จำเป็นสำหรับระบบ เครื่องมือ และทีมงาน ระบบนี้ได้เตรียมขอบข่ายความก้าวหน้าของงานไว้เพื่อความพร้อมสำหรับการตรวจสอบ

3. ระบบ The Malcom Baldrige National Quality Award

The Malcom Baldrige National Quality Award เป็นแนวทางการตรวจสอบคุณภาพองค์กร ซึ่งแนวทางนี้อาจนำมาใช้ในการตรวจสอบคุณภาพขององค์กรทางการศึกษา ซึ่งจะตรวจสอบองค์ประกอบ 7 ด้าน คือ การเป็นผู้นำ, สารสนเทศและการวิเคราะห์การจัดตำแหน่ง ยุทธศาสตร์ การพัฒนาและบริหารทรัพยากรมนุษย์ การบริหารกระบวนการผลิตบัณฑิต วิจัย และบริการวิชาการ สัมฤทธิ์ผลทางวิชาการ สัมฤทธิ์ผลในการผลิตบัณฑิต

4. ระบบ CIPP (Context, Input, Process, Product)

ซึ่งหมายถึงการประเมิน ตามด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง 4 ด้าน คือ ด้านบริบทด้านปัจจัยนำเข้า ด้านการดำเนินการและด้านผลผลิต

5. ระบบ Input Process Output

เป็นระบบพื้นฐานที่ใช้กับทุกวงการ ในการศึกษาสามารถใช้ระบบนี้ได้ โดยพิจารณาว่าปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (process) และปัจจัยผลผลิต (Output)

การประกันคุณภาพภายใน

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การประกันคุณภาพภายในหมายความว่า การประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2546, หน้า 11)

การประกันคุณภาพภายในเป็นการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาจากภายในกรมสามัญศึกษา (2542, หน้า 15)

การประกันคุณภาพภายใน คือ กระบวนการบริหารจัดการที่มีการพัฒนาปรับปรุง อย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ซึ่งเป็นการกิจที่สถานศึกษาจะต้องทำอยู่แล้ว การประกันคุณภาพจึงไม่ใช่เรื่องใหม่หรือเป็นเรื่องแปลกแยกไปจากงานปกติ และไม่ใช่ การประเมินเพื่อประเมินไม่เน้นการสร้างเอกสาร แบบวัด หรือแบบประเมินเป็นจำนวนมาก แต่เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (รุ่ง แก้วแดง, 2545)

แนวคิดและหลักการในการประกันคุณภาพภายใน

เป็นการดำเนินงานที่บูรณาการระหว่างกระบวนการบริหาร กับการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ เติบโตตามศักยภาพ มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพและ ประเมินผลมาตรฐานของสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดกำกับดูแลการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้ประกอบด้วยเงื่อนไขต่อไปนี้

1. การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา มีความเชื่อว่า “มนุษย์มีศักยภาพที่จะเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต
2. การกระจายอำนาจ ใช้สถานศึกษาในการบริหารจัดการ มีอิสระในการคิด และตัดสินใจเป็นการเสริมสร้างพลัง ให้สถานศึกษา ชุมชน และสังคมร่วมมือกันจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐาน
3. ผู้บริหารและบุคลากรทุกฝ่าย ต้องมีความตระหนัก และเห็นความสำคัญ ส่งเสริม สนับสนุน ร่วมคิด ร่วมทำ ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการประเมิน และประกันคุณภาพการศึกษา
4. การแสดงความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ เป็นการแสดงความรับผิดชอบของ สถานศึกษาต่อภาระหน้าที่ในการจัดการศึกษาต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคมและหน่วยงาน ต้นสังกัด
5. การปรับปรุงคุณภาพการศึกษาต่อเนื่อง จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การได้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อใช้ในการวางแผน ปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (รายงานการวิจัย, สำนักพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพและนันทนาการ, กรมพลศึกษา)

หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ได้แก่

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพให้เป็นตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช้การจับผิด หรือทำให้บุคลากรเสียหน้าโดย เป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพ ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2. การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามข้อ 1 ต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคน ในสถานศึกษาไม่ใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ มีความโปร่งใส และมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

3. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคน ในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคลากรอื่นในสถานศึกษา โดยการดำเนินงานจะต้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผนติดตามประเมินผลพัฒนาปรับปรุงช่วยกันคิดช่วยกันทำผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพเป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคมและประเทศชาติ

การประกันคุณภาพภายนอก

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 49 กำหนดให้มีสำนักรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษาทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ รวมทั้งแนวทางการจัดการศึกษาตามที่กำหนดในกฎหมาย

กล่าวโดยสรุปการประกันคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง เพื่อในการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ชนะ กสิการ (2545) ได้กล่าวถึงการประกันคุณภาพภายนอกไว้ดังนี้

1. หลักการสำคัญในการประเมิน

- 1.1 กำหนดมาตรฐานพัฒนาสู่สากล
- 1.2 พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนด
- 1.3 คำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ แบ่งการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

2. วัตถุประสงค์ในการประเมิน

- 2.1 ทราบระดับคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา
- 2.2 กระตุ้นให้สถาบันพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

2.3 ทราบความก้าวหน้าโดยการพัฒนาคุณภาพ

2.4 รายงานผลต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. ความสัมพันธ์ระหว่าง ประกันคุณภาพภายใน กับการประกันคุณภาพภายนอก
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา สรุปกระบวนการประเมินคุณภาพ
ภายนอกไว้ดังนี้

3.1 ก่อนการตรวจเยี่ยม

3.1.1 ศึกษาข้อมูล (รายงานประจำปี, ข้อมูลตามดัชนีตัวบ่งชี้, เอกสารหลักฐาน
ต่าง ๆ ข้อมูลอื่น ๆ)

3.1.2 ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล

3.1.3 กำหนดขอบเขตการประเมิน

3.1.4 นัดวันตรวจเยี่ยม

3.2 ระหว่างการตรวจเยี่ยม

3.2.1 ชี้แจงกับสถาบันการศึกษา

3.2.2 สังเกต สอบถาม สัมภาษณ์ ตรวจสอบเอกสาร หลักฐานข้อมูล

3.2.3 วิเคราะห์ สรุปผล

3.2.4 นำเสนอข้อสังเกตด้วยวาจาต่อผู้บริหาร

3.3 หลังการตรวจเยี่ยม

3.3.1 จัดทำรายงานการประเมิน

3.3.2 ส่งให้สถาบันพิจารณา ตรวจสอบเพิ่มเติมข้อมูล และได้แย้ง

3.3.3 ปรับแก้รายงาน

3.3.4 ส่งรายงานให้ สมศ.

3.3.5 รายงานผลการประเมิน

3.4 การรายงานผลการประเมิน

3.4.1 จัดทำข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์ไปยังหน่วยงานต้นสังกัด

3.4.2 สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด (กรณีที่มีผล
การประเมินไม่ได้มาตรฐาน)

4. การติดตามผล

4.1 ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ประเมินภายนอก

4.2 ติดตามผลการพัฒนาของสถาบัน

4.3 จัดทำรายงานประเมินคุณภาพ และมาตรฐานประจำปี

การประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยพลศึกษา

ปัจจุบันวิทยาลัยพลศึกษามีความเข้าใจและตื่นตัวที่จะดำเนินการประกันคุณภาพภายในมากขึ้น เช่น จัดโครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และให้วิทยาลัยพลศึกษามีกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

นอกจากนั้นได้มีการประชุมปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ทั้งระดับกรมพลศึกษาและวิทยาลัยพลศึกษาเพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้บุคลากรในวิทยาลัยพลศึกษาสามารถดำเนินการเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

ในปี พ.ศ. 2541

1. ประกาศนโยบายและแนวทางดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา
2. กำหนดปัจจัยในการประกันคุณภาพ 14 ปัจจัย ได้แก่ ด้านปรัชญา พันธกิจวัตถุประสงค์ของวิทยาลัยพลศึกษา, ด้านการบริหารและการจัดการ, ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม, ด้านการเงินและงบประมาณ, ด้านบุคลากรสนับสนุน, ด้านบุคลากรสนับสนุน, ด้านอาจารย์, ด้านอาจารย์, ด้านแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้, ด้านนักศึกษา, ด้านกิจการนักศึกษา, ด้านการวิจัย, ด้านบริการชุมชน, ด้านติดตามและรายงานผล
3. สร้างเครื่องมือประเมินระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษา

4. ทดลองเก็บข้อมูลจากเครื่องมือตามข้อ (3)

ในปี พ.ศ. 2542

1. โครงการอบรมเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของกรมพลศึกษา ระหว่างวันที่ 15-17 มิถุนายน 2542 ได้ดำเนินการดังนี้
 - 1.1 ให้ความรู้ ความเข้าใจ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของกรมพลศึกษา
 - 1.2 ร่างเครื่องมือตรวจสอบระบบคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษาคด้วยวงจรคุณภาพ
 - 1.2.1 การวางแผน (Plan) คือ การวางแผน กำหนดโครงการ
 - 1.2.2 การลงมือทำ (Do) คือ การลงมือทำตามแผน
 - 1.2.3 การตรวจสอบหรือประเมิน (Check) คือ การตรวจสอบหรือการประเมินโครงการตามแผน
 - 1.2.4 การแก้ไข และปรับปรุง (Action) คือ การนำผลการตรวจสอบมาวิเคราะห์พิจารณาเพื่อแก้ไขและปรับปรุง

2. โครงการอบรมกลยุทธิ์การตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา ระหว่างวันที่ 24-25 มิถุนายน 2542 เพื่อให้ความรู้ การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและปรับปรุงเครื่องมือตรวจสอบระบบคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษา และได้นำไปดำเนินการตรวจสอบระบบคุณภาพการศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาทั่วประเทศ

3. โครงการติดตามประเมินผลการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมพลศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2542 ระหว่างวันที่ 1-20 สิงหาคม 2542 ได้ดำเนินการดังนี้

3.1 ตรวจสอบคุณภาพของวิทยาลัยพลศึกษาแต่ละแห่ง

3.2 นำผลการตรวจสอบมาวิเคราะห์พิจารณาร่วมกันและวางแผนพัฒนาในปีงบประมาณ 2543

4. โครงการอบรมสัมมนา”การประกันคุณภาพการศึกษา กับ ISO 9000” ระหว่างวันที่ 29-31 สิงหาคม 2542 เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษากับระบบ ISO 9000

จากผลการประเมินผลการดำเนินงานผู้เข้าร่วมอบรมฯ ได้แสดงความต้องการให้หน่วยศึกษานิเทศก์ ส่งเสริม นิเทศ ติดตาม การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และให้คณะนิเทศเสนอแนะข้อบกพร่องการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งโดยไม่ควรเปรียบเทียบกัน และควรดำเนินการปีละ 1 ครั้ง

ในปี พ.ศ. 2543

1. โครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนกีฬา และวิทยาลัยพลศึกษา ณ โรงแรมลิเวอร์แคว วิลเลจ จังหวัดกาญจนบุรี ระหว่างวันที่ 25 – 30 มิถุนายน 2543 โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้ทบทวนในเรื่องต่อไปนี้

1.1 สภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหากระบวนการทำงาน

1.2 แนวคิดและระบบการประกันคุณภาพการศึกษา (ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์) ในการประกันคุณภาพการศึกษา

1.3 การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ ในการประกันคุณภาพระดับกรม และระดับสถานศึกษา

1.4 มาตรฐานและตัวชี้วัดคุณภาพ

1.5 การจัดทำรายงานการศึกษาตนเอง

จากผลงานการดำเนินงานได้ปรับปรุงปัจจัยคุณภาพการศึกษาทั้ง 14 ปัจจัยมาเป็นมาตรฐานการศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษา 8 มาตรฐาน ได้แก่ ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ

เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และแผนการดำเนินการ,การจัดการเรียนการสอน,กิจการนักศึกษา, การวิจัย, การบริการชุมชน,การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม,การบริหารและการจัดการ,ระบบและ กลไกการประกันคุณภาพ

2. อธิปไตยกรมพลศึกษาได้อนุมัติกรอบแนวทางการตรวจสอบคุณภาพภายในของ วิทยาลัยพลศึกษาตามมาตรฐานทั้ง 8 มาตรฐาน เพื่อวิทยาลัยใช้เป็นแนวทางพัฒนาระบบประกัน คุณภาพการศึกษาของวิทยาลัย เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2543

นโยบายในการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษา

ด้วยกรมพลศึกษามีความประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษา สังกัดกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้สอดคล้องกับความต้องการและการเปลี่ยนแปลงของ สังคมจึงเห็นควรวางนโยบายเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษา เพื่อแสดง เจตจำนงร่วมกันที่จะดำเนินการพัฒนาคุณภาพของผลิตผลการบริการ การบริหาร และการจัดการ โดยมิสาระสำคัญดังนี้

นโยบายข้อ 1 เร่งรัดให้มีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย มาตรฐาน การส่งเสริม การควบคุม การตรวจสอบ และการประเมินผลคุณภาพ การจัดการศึกษา การบริหารและการจัดการ

แนวทางดำเนินการ

1.1 ให้มีการกำหนดความรู้พื้นฐานและคุณลักษณะที่สำคัญและจำเป็นของนักศึกษา โดยเฉพาะด้านภาษา ความถนัดในสาขาวิชา คุณธรรม จริยธรรม

1.2 ให้มีหลักสูตรและการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการหาความรู้ การคิดการ วิเคราะห์การปฏิบัติการภาคสนามเพิ่มเติมจากความรู้พื้นฐานในทุกระดับการศึกษา

1.3 ให้มีการกำหนดมาตรฐานภารกิจของอาจารย์ในวิทยาลัยพลศึกษาตามภารกิจของ วิทยาลัยพลศึกษา

1.4 ให้มีการกำหนดกิจกรรมและเกณฑ์การพัฒนาอาจารย์และบุคลากรของวิทยาลัย พลศึกษา

1.5 ให้มีการกำหนดเกณฑ์การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษา การบริหาร และการจัดการ

1.6 ให้มีการกำหนดเกณฑ์พื้นฐานเกี่ยวกับห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุดค้ำรา เรียนสื่อการเรียน ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ทุกระดับการศึกษา

1.7 ให้พัฒนาระบบข้อมูลการศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา เพื่อใช้เป็นเครื่องมือใน การพัฒนาการจัดการศึกษา การบริหาร การจัดการ การวิจัย และการบริการทางวิชาการแก่ชุมชน

1.8 ให้มีการพัฒนาตัวชี้วัดในการประเมินวิทยาลัยพลศึกษา และการประเมินทุกระดับการศึกษา

1.9 ให้มีการส่งเสริม ควบคุม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การบริหารและการจัดการ

1.10 ให้วิทยาลัยพลศึกษารายงานผลการดำเนินการ การประกันคุณภาพการศึกษา ต่อกรมพลศึกษาทุกสิ้นปีการศึกษา

นโยบายข้อ 2 เร่งรัดให้มีกลไกในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในทุกระดับ
แนวทางดำเนินการ

2.1 ให้แต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษา เพื่อทำหน้าที่พัฒนาระบบและกลไกในการประกันคุณภาพการศึกษา โดยการกำหนดหลักการและแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษา ตลอดจนการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อนำไปเสนอต่อกรมพลศึกษา

2.2 ให้วิทยาลัยพลศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อทำหน้าที่ดำเนินการตามกรอบนโยบาย หลักการและแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ

2.3 ให้มีการประเมินการทำงานของอาจารย์

2.4 ให้มีการประเมินวิทยาลัยพลศึกษา และการประเมินทุกระดับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.5 ให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบการติดตามประสานงาน ส่งเสริมสนับสนุน เพื่อให้การพัฒนาระบบกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.6 นำข้อมูลเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษาไปใช้ในการพิจารณาให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและทรัพยากรต่าง ๆ

2.7 ให้มีการจัดทำคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา

นโยบายข้อ 3 เร่งดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษาโดยระยะแรกให้มุ่งเน้นคุณภาพนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา การบริหารและการจัดการ

แนวทางดำเนินการ

3.1 ให้มีกระบวนการติดตามผลสำเร็จการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน

3.2 ให้มีการตรวจสอบคุณภาพนักศึกษาก่อนสำเร็จการศึกษา

3.3 ให้กำหนดแนวทางช่วยเหลือนักศึกษาที่มีปัญหาด้านการเรียน เศรษฐกิจ และการปรับตัว

3.4 ให้ปลูกฝังวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันระหว่างอาจารย์และนักศึกษาในกิจกรรม วิชาการและการบริหารของวิทยาลัยพลศึกษา

3.5 ให้มีเครือข่ายความร่วมมือเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาระหว่างวิทยาลัยพลศึกษาและสถาบันอื่น

3.6 ให้มีการกำหนดปรัชญา เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ ตลอดจนตัวชี้วัดกิจกรรม ในการพัฒนาการบริการและการจัดการ

3.7 พัฒนาระบบการวางแผน และการจัดสรรงบประมาณในรูปของแผนงานให้ ชัดเจน

3.8 พัฒนาระบบเครือข่ายและระบบข้อมูลในการบริหารงานที่มีการนำระบบ เทคโนโลยีมาใช้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

3.9 ให้มีการกำหนดมาตรฐานอัตรากำลังให้สอดคล้องกับภารกิจ

3.10 ปรับปรุงระบบเข้าสู่ตำแหน่งบริหารในระดับต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการประกันคุณภาพ

นโยบายข้อ 4 เร่งรัดให้มีการพัฒนาความร่วมมือระหว่างวิทยาลัยพลศึกษากับบุคคล องค์กร และหน่วยงานภายนอกวิทยาลัยพลศึกษาในกิจกรรมประกันคุณภาพการศึกษา

แนวทางดำเนินการ

4.1 ส่งเสริมให้มีชมรมวิชาการ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในวิทยาลัยพลศึกษาและ การผลิตผลงานทางวิชาการ

4.2 ให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วยบุคคลทั้ง ภายในและภายนอกวิทยาลัยพลศึกษา เพื่อให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอน

4.3 ให้มีคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยบุคคลทั้งภายใน และภายนอกวิทยาลัยพลศึกษา เพื่อตรวจสอบ กำกับ ดูแล พร้อมทั้งให้คำปรึกษาในการดำเนิน การกิจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

4.4 ให้มีคณะกรรมการตรวจเยี่ยมและประเมินผลระบบและกลไกการประกัน คุณภาพในวิทยาลัยพลศึกษา ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัยพลศึกษา

4.5 ให้มีเครือข่ายความร่วมมือระหว่างองค์กรต่าง ๆ รวมทั้งสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษา

นโยบายข้อที่ 5 ส่งเสริมให้มีการนำข้อมูลข่าวสาร และผลจากกิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษามาเผยแพร่ต่อสังคมภายนอก

แนวทางดำเนินการ

5.1 จัดทำข้อมูลเผยแพร่ข่าวสารและผลงานการประกันคุณภาพการศึกษาของแต่ละวิทยาลัยพลศึกษาในรูปแบบต่างๆ อาทิ แผ่นพับ เอกสาร นิทรรศการ เป็นต้น เพื่อให้ทราบถึงมาตรฐานการศึกษาของแต่ละวิทยาลัยพลศึกษา

5.2 จัดทำข้อมูลข่าวสารและผลงานเพื่อเผยแพร่ให้นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง ในท้องถิ่นใช้ประกอบการพิจารณาศึกษาต่อในวิทยาลัยพลศึกษา

จากหลักการพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา หน้าที่และความรับผิดชอบของวิทยาลัยพลศึกษาและนโยบายขอลดกรมพลศึกษาดังกล่าวข้างต้น วิทยาลัยพลศึกษา จึงได้พัฒนามาตรฐานและตัวชี้วัดคุณภาพสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ได้ 8 มาตรฐาน ดังนี้ มาตรฐานที่ 1 ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์และแผนการดำเนินการ มาตรฐานที่ 2 การจัดการเรียนการสอน มาตรฐานที่ 3 กิจการนักศึกษา มาตรฐานที่ 4 การวิจัย มาตรฐานที่ 5 การบริการชุมชน มาตรฐานที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มาตรฐานที่ 7 การบริหารและการจัดการ มาตรฐานที่ 8 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ

ความจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยพลศึกษา

โลกในยุคปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา และเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลกโดยปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าว ได้แก่ คุณภาพของคน

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งโดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อให้บัณฑิตภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ทำให้เป็นคนที่มีรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มี จริธรรม คุณธรรม รู้จักพึ่งตนเอง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

ถึงแม้ว่าในระยะที่ผ่านมาได้มีความพยายามในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยมาโดยตลอดแต่จากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนของกรมวิชาการ ปี 2540 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของวิชาต่าง ๆ ส่วนใหญ่มีค่าต่ำกว่าร้อยละ 50

นอกจากผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการแล้ว จริยธรรม คุณธรรม และความปลอดภัยของ ร่างกายและจิตใจของเด็กและเยาวชนไทยก็อยู่ในสถานะเสี่ยงเช่นเดียวกัน ดังตัวอย่างของปัญหา ยาเสพติดที่กำลังแพร่ระบาดอยู่ในสถานศึกษาขณะนี้

จาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 มาตรา 48 ให้นหน่วยงาน ดันสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการ ประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่าง ต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ เปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการ ประกันภายนอก

สาระบัญญัติดังกล่าวเป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องนำไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุ เจตนารมณ์ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจแก่พ่อ แม่ และ ประชาชนว่าลูกหลานจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ

การประกันคุณภาพภายในจะทำให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มี ประสิทธิภาพมีการทำงานที่เป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยการดำเนินการตามแผน เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายนั้น จะต้องมีการประเมินคุณภาพภายในหรือการประเมินตนเอง เพื่อตรวจสอบและพัฒนาปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมายอยู่ตลอดเวลา

การประเมินตนเองก็เหมือนกับการส่องกระจกดูตนเอง การสำรวจประเมินตนเองจึงเป็น สิ่งที่เราทำอยู่แล้วในชีวิตประจำวัน การที่สถานศึกษาใช้กระจกส่องตน ส่องงาน และส่องศิษย์ แล้วพินิจพิจารณาหาจุดอ่อนจุดแข็งที่เกิดกับตน กับงาน กับศิษย์ จะช่วยทำให้เกิดการพัฒนา ปรับปรุงให้ดีขึ้น และทำให้เด็กและเยาวชนไทยเป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุขเพื่อพัฒนา ชาติไทยสืบไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542, หน้า 9 -10)

การนำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติไปปฏิบัติ

การประกันคุณภาพภายในเป็นสิ่งที่วิทยาลัยพลศึกษาทุกแห่งจะต้องปฏิบัติเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และเพื่อให้เป็นไปตามสาระใน พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542 วิทยาลัยพลศึกษาควรดำเนินการให้ครอบคลุมแนวทางหลักดังต่อไปนี้

1. วิทยาลัยพลศึกษาจะต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในเป็นประจำทุกปี
2. ให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ที่วิทยาลัยพลศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง อันประกอบด้วย การวางแผนดำเนินงาน การประเมินผลและปรับปรุงการดำเนินงาน โดยวิทยาลัยต้องจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการที่กำหนดให้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐาน

การศึกษา และเป้าหมาย ปรัชญา คู่มือการประกันคุณภาพ กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการที่ชัดเจน ติดตามประเมินผลการทำงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3. การดำเนินการประกันคุณภาพภายในทุกชั้นตอน ควรเน้นการประสานงานและการมีส่วนร่วมของทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ บุคลากรในวิทยาลัย กรรมการวิทยาลัย ผู้ปกครอง บุคลากรของหน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามมาตรา 78 ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

4. วิทยาลัยพลศึกษาควรจัดทำรายงานผลการประกันคุณภาพภายในให้เรียบร้อยก่อนเริ่มการศึกษาใหม่ของทุกปี โดยแสดงผลการตรวจสอบคุณภาพภายใน แนวทางหรือแผนงานในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป แล้วเสนอต่อต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามที่กระทรวงกำหนด และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ตลอดจนสาธารณชน โดยจัดทำรายงานสรุปปิดประกาศไว้ที่วิทยาลัย แจ้งให้ผู้ปกครองและเผยแพร่ต่อสาธารณชนได้รับทราบ รวมทั้งมีรายงานที่มีรายละเอียดครบถ้วนพร้อมที่จะให้ผู้สนใจขอดูได้ตลอดเวลา

การเตรียมการก่อนดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

1. การเตรียมความพร้อมของบุคลากรในวิทยาลัยพลศึกษา

1.1 สร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยพลศึกษา

1.1.1 จัดประชุมเพื่อสร้างความตระหนักโดยผู้นำหรือแกนนำของวิทยาลัย

1.1.2 เชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาปลูกจิตสำนึกของบุคลากรทุกคนให้เกิด

การตื่นตัวในการพัฒนาตนเองและวิทยาลัย

1.1.3 ชี้แจงทำความเข้าใจบุคลากรทุกคนในวิทยาลัยให้รับทราบถึงความสำคัญและจำเป็นในการประกันคุณภาพภายในและร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงานอย่างเต็มความสามารถ

1.2 พัฒนาความรู้และทักษะในการประกันคุณภาพภายใน

1.2.1 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้แก่บุคลากรทุกคนในวิทยาลัย

ช่วงแรก ภาพรวมของระบบการประกันคุณภาพภายใน การอบการบริหารงาน

ช่วงที่สอง การกำหนดกรอบและวางแผนประเมิน การสร้างเครื่องมือ การรวบรวมข้อมูล

ช่วงที่สาม การเขียนรายงานการศึกษาค้นเอง

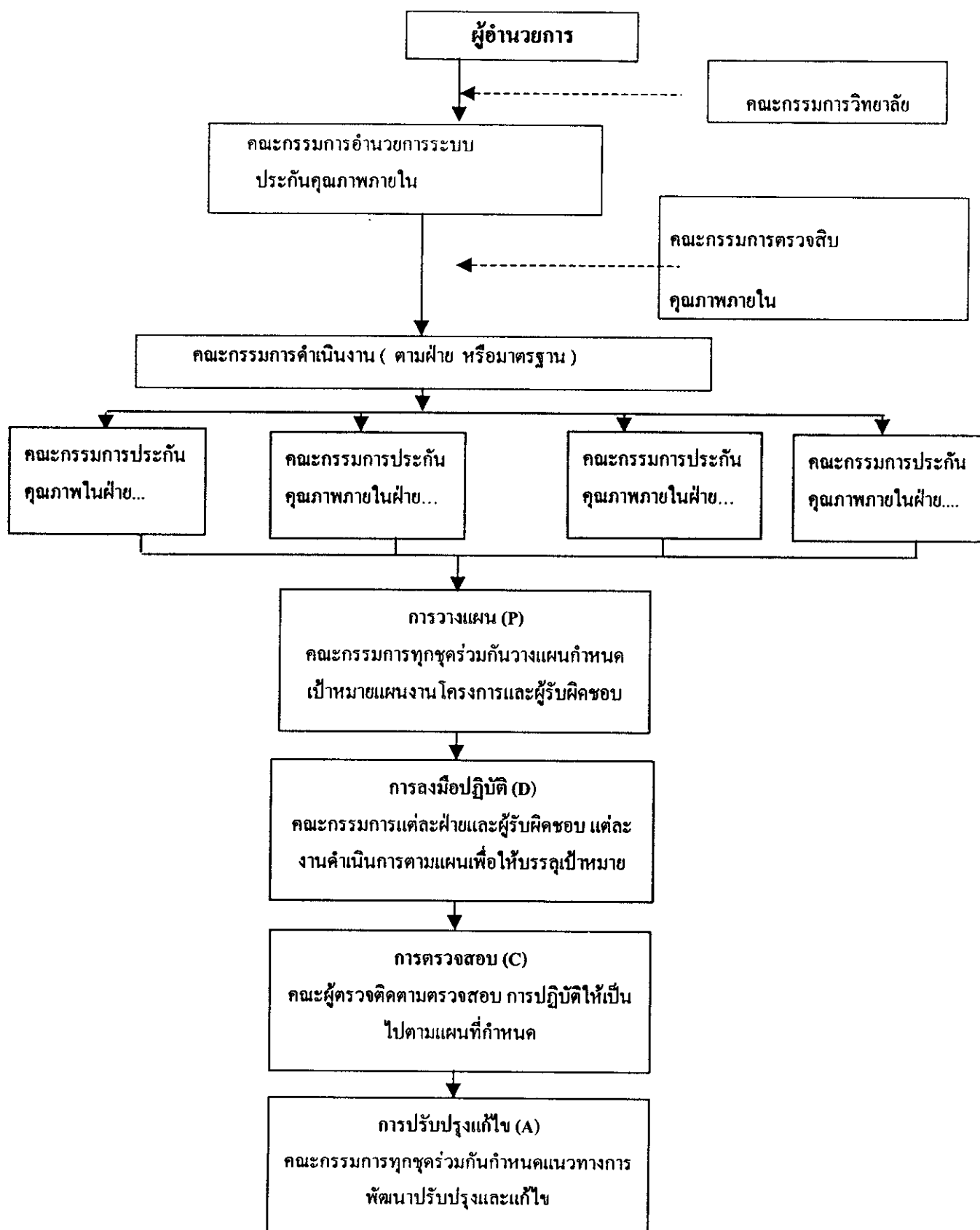
2. การศึกษาดูงานนอกสถานที่ในหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จด้านการประกันคุณภาพภายในแล้ว

3. การเตรียมสถานที่และอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน วิทยาลัยพลศึกษาควรจัดห้องสำนักงานประกันคุณภาพภายในเป็นการเฉพาะ จัดสรรงบประมาณ พร้อมด้วยจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เอกสาร ตำราต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เกี่ยวข้องและผู้สนใจงานประกันคุณภาพภายในได้ศึกษาค้นคว้า

4. การแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบเรื่องการประกันคุณภาพภายในแม้ว่าการประกันคุณภาพภายในจะเป็นภารกิจของบุคลากรทุกคนในวิทยาลัยแต่ในการดำเนินงานจำเป็นต้องมีผู้รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับ ดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกัน และเชื่อมโยงกันเป็นทีม โดยผู้มีส่วนรับผิดชอบที่สำคัญที่สุด คือผู้บริหารศึกษา ซึ่งควรดำเนินการร่วมกับบุคลากรหลักที่ได้รับมอบหมายในรูปของคณะกรรมการหรือคณะทำงานดังนี้

4.1 หัวหน้างานประกันคุณภาพภายในวิทยาลัย ควรแต่งตั้งผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษาภายในวิทยาลัยเป็นอย่างดี เป็นผู้รับผิดชอบอย่างน้อย 1 คน

4.2 คณะกรรมการดำเนินงานต่างๆ ตามขั้นตอนในระบบคุณภาพเพื่อให้ครบทุกขั้นตอน ตามวงจรคุณภาพ PDCA ควรแต่งตั้งคณะกรรมการอย่างน้อย 3 ชุด ดังภาพที่ 5

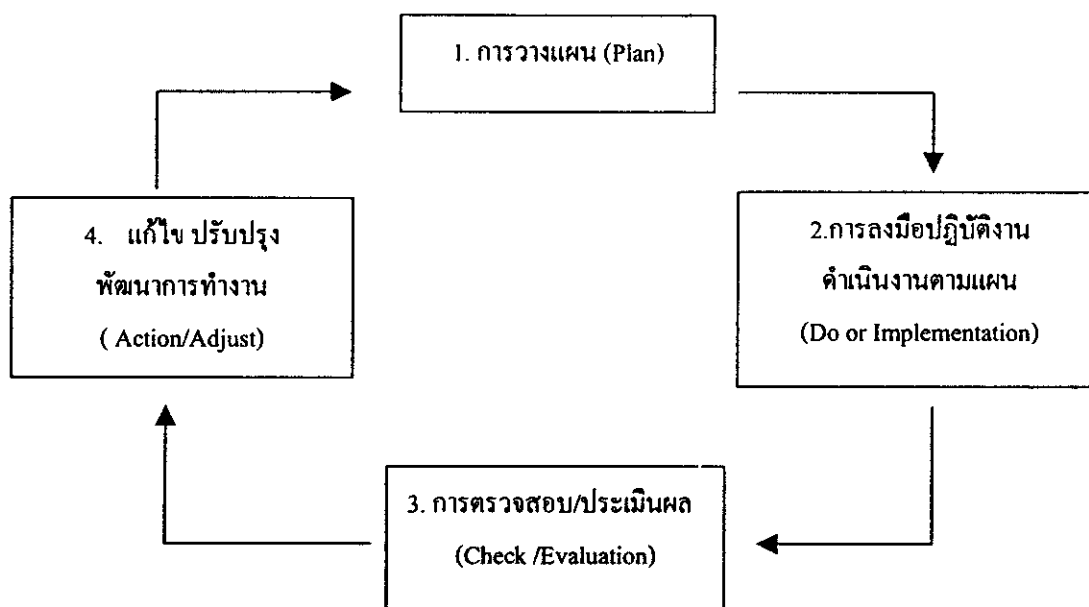
ภาพที่ 5 โครงสร้างการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยพลศึกษา

คณะกรรมการอำนวยการ	คณะกรรมการดำเนินงาน	คณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพภายใน
มีหน้าที่ กำหนดนโยบาย	มีหน้าที่ วางแผน ดำเนินงาน	มีหน้าที่ วางแผนเตรียม
แผนงานโครงการ กำกับดูแล ตรวจสอบติดตาม และพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายใน ของวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพ	ตรวจติดตาม และปรับปรุง แก้ไขการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในให้บรรลุ วัตถุประสงค์ ตามนโยบาย และเป้าหมายของทางวิทยาลัย นั้นรวมทั้ง	งานและดำเนินการตรวจสอบ คุณภาพภายในและรายงานผลการ ตรวจสอบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องของทุก ฝ่ายจัดทำรายงานการศึกษาตนเอง
คณะกรรมการ	คณะกรรมการ	คณะกรรมการ
ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ทุกฝ่าย	ประธาน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ที่ได้รับมอบหมาย ผู้แทนฝ่าย ๆ ละ 2 คน	ประธาน บุคลากรภายใน วิทยาลัยที่มีความรู้ และประสบการณ์
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ 1 คน	กรรมการและ เลขานุการ อย่างน้อย 2 คน	กรรมการ ดำเนินงานภายใน วิทยาลัยเป็นอย่างดี
หัวหน้างานประกัน คุณภาพภายใน	กรรมการ และผู้ช่วย เลขานุการ	หรือผู้ที่ผ่านการ อบรมผู้ตรวจสอบ คุณภาพภายในมา แล้วด้วยจำนวนตาม ความเหมาะสม

ภาพที่ 6 การแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยพลศึกษา

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในวิทยาลัยพลศึกษา

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการดำเนินงานให้วิทยาลัยบรรลุ
วัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ ซึ่งประกอบด้วยการทำงาน 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (plan)
การลงมือปฏิบัติ (do or implementation) และการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานหรือประเมิน
(check or evaluation) และการปรับปรุงแก้ไขการทำงาน (action or adjust) หรือเรียกย่อ ๆ ว่า
“ วงจรการบริหารงานแบบ PDCA ” (วรภัทร ภูเจริญ, 2542)

ภาพที่ 7 วงจรการบริหารงานระบบประกันคุณภาพแบบ PDCA

จากแผนภูมิดังกล่าว แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของวงจรดำเนินงานว่าเริ่มจากการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จากนั้นจึงนำไปปฏิบัติในระหว่างที่ปฏิบัติตามแผน จำเป็นต้องมีการตรวจสอบ ประเมินผลอยู่ตลอดเวลาว่าได้ผลตามวัตถุประสงค์และ เป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง หากพบปัญหาควรปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ จะเห็นได้ว่า การบริหารงานที่เป็นระบบการประเมินผลภายในจะเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงาน ซึ่งการประเมินผลการดำเนินงานเข้ามามีส่วนช่วยทำให้ผู้ปฏิบัติงานของตนเองเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

แนวทางในการตรวจสอบคุณภาพภายในวิทยาลัยพลศึกษา

สถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ที่จะต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อให้การประเมินของสถานศึกษาทุกแห่งอยู่บนบรรทัดฐานเดียวกัน หน่วยงานที่รับผิดชอบการศึกษาแต่ละสังกัดจึงได้พัฒนามาตรฐานการศึกษาที่จะใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมิน ซึ่งมีทั้งระดับชาติและระดับหน่วยงาน โดยกรมพลศึกษาได้มีการระดมความคิดจากบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ จัดทำมาตรฐานเพื่อแสดงถึงคุณภาพภายในวิทยาลัยพลศึกษา โดยอ้างอิงมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาทบวงมหาวิทยาลัยไว้ 8 มาตรฐาน 24 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ด้าน ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และแผนการดำเนินงาน

วิทยาลัยพลศึกษาพึงกำหนด ปรัชญา ปณิธาน และวัตถุประสงค์ของสถาบันให้สอดคล้องกับภารกิจหลักของสถาบันและมีแผนดำเนินการที่ชัดเจนเพื่อให้บรรลุ ปรัชญา ปณิธาน และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 มีการกำหนด ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ของวิทยาลัยพลศึกษาอย่างชัดเจน

วิทยาลัยพลศึกษามีการกำหนด ปรัชญา ปณิธาน และวัตถุประสงค์ของสถาบันไว้ชัดเจนเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของสถาบัน

ตัวชี้คุณภาพ 1) การมีส่วนร่วมในการกำหนด 2) มีข้อความแสดง 3) มีการสร้างความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้อง (แหล่งข้อมูลเอกสาร นักศึกษา ป้าย รายงานการประชุม แผ่นพับ โครงการบุคลากรที่เกี่ยวข้อง)

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 มีแผนการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ

วิทยาลัยพลศึกษา มีการวางแผนการศึกษา ให้สอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน และวัตถุประสงค์ของสถาบันมีการดำเนินงานตามแผน เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนด

ตัวชี้คุณภาพ 1) มีแผนระยะสั้น ระยะยาว 2) มีความสอดคล้องกับปรัชญา และกรอบคณิศรพันธกิจ 3) เป็นแผนที่นำไปสู่การปฏิบัติได้ตามวัตถุประสงค์ 4) มีการประเมินและปรับปรุงแผนเป็นระยะ (แหล่งข้อมูล เอกสารการประชุม แผนงานเอกสาร แผนงาน คู่มือประกัน รายงานการประเมินโครงการ บันทึกรายงานการนำผลการประเมินไปปรับปรุง

มาตรฐานที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

วิทยาลัยพลศึกษา พึงจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีความพร้อมเกี่ยวกับหลักสูตร อาจารย์ กระบวนการเรียนการสอนนักศึกษาและปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 มีการบริหารหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

วิทยาลัยพลศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรที่เปิดสอนทุกหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการด้านวิชาการและวิชาชีพ มีการประเมินหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอมีการบริหารหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพและมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลง

ตัวชี้คุณภาพ 1) มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตร 2) มีการจัดทำแผนการเรียนแต่ละหลักสูตรอย่างเหมาะสม 3) มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร 4) มีการจัดอาจารย์เข้าสอนตามรายวิชา

อย่างเหมาะสม (แหล่งข้อมูล คำสั่ง แผนการเรียน คู่มือ เอกสาร บันทึกคำสั่ง คู่มืออาจารย์ คักยภาพรายงานประเมินผลการใช้หลักสูตร) 5) มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 มีอาจารย์ที่มีคุณภาพ

วิทยาลัยพลศึกษามีระบบการสรรหาพัฒนาและธำรงรักษาไว้ซึ่งอาจารย์ที่มีคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ คุณธรรมและจริยธรรม มีการกำหนดภารกิจของอาจารย์ไว้ ชัดเจนและมีการประเมินผลการปฏิบัติการกิจอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพ ในการจัดการเรียนการสอน

ตัวชี้คุณภาพ 1) มีระบบการรับนักศึกษา 2) มีระบบติดตามผลการพัฒนานักศึกษาอย่างต่อเนื่อง 3) มีการประเมินคุณลักษณะนักศึกษาที่จะสำเร็จการศึกษา 4) มีการติดตามผลสำเร็จการศึกษา (แหล่งข้อมูล แผนการรับ คำสั่งประกาศ รายงานผลการเรียน แบบประเมิน รายงานผลการ ประเมิน งานวิจัย

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 มีวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

วิทยาลัยพลศึกษามีการวัดและประเมินผลการเรียนอย่างเป็นระบบและได้มาตรฐานตามหลักการ วัดและประเมินผล

ตัวชี้คุณภาพ 1) มีคู่มือการวัดและประเมินผล 2) มีการพัฒนาคุณภาพข้อสอบเพื่อให้ เป็นข้อสอบอย่างมาตรฐาน 3) มีวิธีการวัดผลที่หลากหลาย 4) มีการประเมินผลอย่างเป็นระบบ (แหล่งข้อมูล คู่มือการวัดและประเมินผล รายงานผลการวิเคราะห์ คุณภาพข้อสอบ แหล่งข้อสอบ แผนการสอน รายงานผลการเรียน (ใบส่งเกรด)

ตัวบ่งชี้ที่ 2.6 มีแหล่งการเรียนรู้ และทรัพยากรทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัย พลศึกษาพื้มีแหล่งเรียนรู้และทรัพยากรทั้งภายในและภายนอกเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษา อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพมีอาคารสถานที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนในหลายรูปแบบ เช่น แบบกลุ่มใหญ่ กลุ่มเล็ก และแบบศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง มีห้องสมุด ค่ายหนังสือ วารสาร ทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ มีเครื่องคอมพิวเตอร์สื่อการเรียนการสอน และวัสดุ อุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการสืบค้นและแสวงหาความรู้จากทั้งภายในและภายนอกประเทศมี อาณาบริเวณและบรรยากาศที่เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และการใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักศึกษา

ตัวชี้คุณภาพ 1) มีอาคาร อาคารประกอบและสถานที่ 2) มีสื่อและสื่อดิจิทัล 3) มีอุปกรณ์และเครื่องปฏิบัติการ 4) มีห้องสมุดหนังสือที่เพียงพอต่อการค้นคว้า 5) มีแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพและแหล่งค้นคว้า 6) มีระบบสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลมี วิทยาการ ผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่น (แหล่งข้อมูล แผนผัง คู่มืออาจารย์ คู่มือประกัน คู่มืออาจารย์ สารสนเทศบัญชีสื่อครุภัณฑ์ บัญชีรายการ แหล่งค้นคว้า หนังสือพิมพ์ ทำเนียบวิทยาการ

มาตรฐานที่ 3 ด้านกิจการนักศึกษา

วิทยาลัยพลศึกษาพึงกำหนดแผนงานและโครงการ ในการพัฒนานิสิตนักศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากการเรียนรู้ในห้องเรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 มีกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา

วิทยาลัยพลศึกษาพึงจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีความเจริญงอกงามในด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ และสังคม มีกิจกรรมปลูกฝังนักศึกษาให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยรักประชาธิปไตย รู้จักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรมและจริยธรรมมีความรับผิดชอบต่องานของตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 มีการจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างมีประสิทธิภาพวิทยาลัยพลศึกษาพึงพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีประสิทธิภาพเพื่อใช้กลไกนี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านต่าง ๆ

ตัวชี้คุณภาพ 1) มีระบบการสรรหาอาจารย์ที่ปรึกษา 2) กำหนดภาระงานของอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างชัดเจน 3) มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างต่อเนื่อง 4) มีการพัฒนาอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างต่อเนื่อง (แหล่งข้อมูล คู่มืออาจารย์ คำสั่ง สรุป รายงานผล แผนงาน โครงการ)

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 มีการให้บริการและสวัสดิการนักศึกษา

วิทยาลัยพลศึกษาพึงจัดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาในด้านการประกอบอาชีพ ตลอดจนการให้บริการช่วยเหลือในการจัดหางาน การช่วยเหลือในด้านสวัสดิการต่าง ๆ แก่นิสิตนักศึกษา

ตัวชี้คุณภาพ 1) มีบริการแนะแนวให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา 2) มีบริการเงินทุนการศึกษา 3) มีบริการและสวัสดิการแก่นักศึกษา เช่น ร้านสวัสดิการ หอพัก บริการสาธารณสุข บริการประกันอุบัติเหตุ บริการสุขภาพ ฯลฯ (แหล่งข้อมูล แผนงาน โครงการ คณะกรรมการห้องแนะแนว รายงานสรุป บัญชีแหล่งเงินทุน ระเบียบและแนวการปฏิบัติ สรุป รายงานการจัดทุนการศึกษา คำสั่ง สวัสดิการให้บริการ)

มาตรฐานที่ 4 ด้านการวิจัย

วิทยาลัยพลศึกษาพึงกำหนดนโยบายและแผนงานในการสนับสนุนและส่งเสริมงานวิจัย เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ การพัฒนาการเรียนการสอนและการพัฒนาประเทศ

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 มีนโยบายและแผนงาน

วิทยาลัยพลศึกษา มินโฮบาย แผนงาน และระบบการสนับสนุนงานวิจัยเพื่อการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ การพัฒนาการเรียนการสอน และการนำไปใช้เพื่อการพัฒนาประเทศ

ตัวชี้คุณภาพ 1) มีแผนงาน โครงการวิจัย 2) มีงานวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ 3) มีงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน 4) มีการเผยแพร่ผลงานวิจัย (แหล่งข้อมูล แผน โครงการ คำสั่ง รายงานสรุป หนังสือนำส่ง หนังสือตอบรับ เอกสารที่เผยแพร่)

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 มีแหล่งทรัพยากรที่สนับสนุนและพัฒนางานวิจัย วิทยาลัยพลศึกษาพึงจัดหาทรัพยากรให้เพียงพอต่อการส่งเสริมการวิจัยตามนโยบายและแผนงานการวิจัยของสถาบัน มีการแสวงหาทรัพยากรจากหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชนมีการพัฒนาฐานข้อมูลการวิจัยที่สามารถเผยแพร่และถ่ายทอดองค์ความรู้สู่สังคมมีการเผยแพร่ผลงาน การวิจัยในวารสารวิชาการ ซึ่งเป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศมีระบบการถ่ายทอด ความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ตัวชี้คุณภาพ 1) งบประมาณ ทุนการวิจัย 2) แหล่งสืบค้น 3) เครื่องมือส่งเสริมงานวิจัย 4) การพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัย (แหล่งข้อมูล แผน, โครงการ, เอกสารเกี่ยวกับทุน, รายการ หนังสือ, IT, ศูนย์สารสนเทศ)

มาตรฐานที่ 5 ด้านการบริการชุมชน

วิทยาลัยพลศึกษาพึงกำหนดวัตถุประสงค์ แผนงาน และการดำเนินงานเพื่อให้การบริการแก่ชุมชนการให้บริการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน สังคม เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 มีวัตถุประสงค์ และแผนงานสอดคล้องกับนโยบายและความต้องการของชุมชน

วิทยาลัยพลศึกษามีวัตถุประสงค์และแผนงานและ โครงการเพื่อให้บริการแก่ชุมชน

ตัวชี้คุณภาพ 1) มีแผนการดำเนินงาน 2) มีการส่งเสริมและสนับสนุนศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง 3) สนับสนุนให้อาจารย์และนักศึกษาได้ศึกษาเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม ท้องถิ่น (แหล่งข้อมูล โครงการ, คำสั่ง, สรุปรายงาน)

ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 มีกิจกรรมบริการชุมชน ครอบคลุมการบริการทางวิชาการและกีฬา

วิทยาลัยพลศึกษามีการดำเนินการบริการทางวิชาการและกิจกรรมแก่สังคมให้สอดคล้องกับพันธกิจของสถาบัน มีการประเมินผลการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ตัวชี้คุณภาพ 1) มีโครงการบริการด้านวิชาการ 2) มีโครงการบริการด้านกีฬา (แหล่งข้อมูล แผน โครงการ คำสั่ง รายงานการประเมิน)

มาตรฐานที่ 6 ด้านการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

วิทยาลัยพลศึกษาพึงกำหนดวัตถุประสงค์และแผนงานการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและมีการดำเนินการตามวัตถุประสงค์และแผนงานที่กำหนดไว้ จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย และประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาที่มีการบูรณาการตามความเหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ 6.1 มีการกำหนดนโยบายและแผนดำเนินการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

วิทยาลัยพลศึกษา มีวัตถุประสงค์ และโครงการเพื่อทํานุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

ตัวชี้คุณภาพ 1) มีแผนการดำเนินงาน 2) มีการส่งเสริมและสนับสนุนศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง 3) สนับสนุนให้อาจารย์และนักศึกษาได้ศึกษาเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น (แหล่งข้อมูล แผน, โครงการ, คำสั่ง, สรุปรายงาน)

ตัวบ่งชี้ที่ 6.2 มีการให้ความร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่น วิทยาลัยพลศึกษามีการดำเนินการด้านการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่น ตามวัตถุประสงค์และแผนงานที่กำหนดให้และมีการประเมินงานเป็นระยะๆ เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ตัวชี้คุณภาพ 1) เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง 2) ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 3) องค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วมและพึงพอใจในการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (แหล่งข้อมูล แผน, โครงการ, คำสั่ง, สรุปรายงาน)

มาตรฐานที่ 7 ด้านการบริหารและการจัดการ

วิทยาลัยพลศึกษาพึงจัดวางระบบการบริหารที่มีความคล่องตัว มีความสามารถ ในการปรับเปลี่ยนระบบมีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ในการบริหารมาใช้มีโครงสร้างและระบบที่สนับสนุนภารกิจหลักซึ่งได้แก่การสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคมและการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพ

ตัวบ่งชี้ที่ 7.1 มีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน วิทยาลัยพลศึกษามีการกำหนดโครงสร้างและระบบการบริหารที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และพันธกิจของสถาบัน มีระบบการสรรหา พัฒนา และประเมินผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารของสถาบันวิทยาลัยพลศึกษามีภาวะผู้นำ วิสัยทัศน์ ความรู้ ความสามารถ ประสิทธิภาพและคุณธรรมจริยธรรม

ตัวชี้คุณภาพ 1) ครอบคลุมพันธกิจของวิทยาลัยพลศึกษา 2) สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของวิทยาลัยพลศึกษา 3) แสดงแผนภูมิโครงสร้างการบริหารของวิทยาลัยพลศึกษา (แหล่งข้อมูล เอกสารพันธกิจ, วัตถุประสงค์, โครงสร้าง)

ตัวบ่งชี้ที่ 7.2 มีระบบการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ วิทยาลัยพลศึกษา มีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด คล่องตัว โปร่งใส และตรวจสอบได้เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของความรับผิดชอบต่องาน

ตัวชี้คุณภาพ 1) มีการกำหนดขอบข่ายหน้าที่ความรับผิดชอบของงาน 2) มีคู่มือและขั้นตอน(แหล่งข้อมูล ระเบียบการบริหาร, คำสั่ง, คู่มือ, รายงานการปฏิบัติงาน)

ตัวบ่งชี้ที่ 7.3 มีบุคลากรที่มีคุณภาพ วิทยาลัยพลศึกษา มีระบบการสรรหา พัฒนา และธำรงรักษาไว้ซึ่งบุคลากรที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีการประเมินบุคลากรและพิจารณาความดีความชอบ

ตัวชี้คุณภาพ 1) มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงาน 2) มีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง 3) มีการบำรุงรักษาสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากร 4) มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร (แหล่งข้อมูล คู่มือคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง ประกาศรับสมัคร, แผน โครงการ, คำสั่ง, รายงานสรุป, รายงานการประเมินผล)

ตัวบ่งชี้ที่ 7.4 มีระบบการบริหารการเงินงบประมาณ และพัสดุที่มีประสิทธิภาพ

วิทยาลัยพลศึกษา มีการจัดสรรงบประมาณประเมินผลการใช้งบประมาณตรวจสอบการเงินและงบประมาณตลอดทั้งการบริหารพัสดุอย่างมีประสิทธิภาพชัดเจน เป็นปัจจุบัน สามารถตรวจสอบได้

ตัวชี้คุณภาพ 1) มีแผนการใช้งบประมาณอย่างชัดเจน 2) มีการใช้งบประมาณตรงตามวัตถุประสงค์ เบอร์เซ็นการจัดสรรงบประมาณ 3) มีการจำแนกยอดเงินรายได้ต่างๆ 4) มีทะเบียนคุมพัสดุที่เป็นปัจจุบัน 5) มีการบำรุงรักษาครุภัณฑ์ 6) มีระบบบริหารการเงินและพัสดุ (แหล่งข้อมูล แผนงบประมาณ, แผนเงินบำรุงการศึกษา, รายงานการใช้งบประมาณ, สรุปยอดงบประมาณประจำปีประมาณการรายรับเงินบำรุงการศึกษา, ทะเบียนคุมพัสดุ, ทะเบียนควบคุมรายงานการใช้, คู่มือและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการการเงินและพัสดุ, รายงานพัสดุประจำปีกองเหลือ, รายงานการเงินประจำเดือน

ตัวบ่งชี้ที่ 7.5 มีการจัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม วิทยาลัยพลศึกษา พึงดำเนินการจัดการเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องประกอบ สถานที่ฝึกและสภาพแวดล้อมเหมาะสมกับสภาพการใช้งาน มีความมั่นคงแข็งแรงปลอดภัยและมีการดูแลบำรุงรักษาอย่างเหมาะสม จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและให้เป็นแหล่งการเรียนรู้

ตัวชี้คุณภาพ 1) มีแผนพัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม 2) มีผังแสดงอาคารสถานที่ 3) มีการจัดระบบความปลอดภัย 4) มีการจัดระบบการจราจร 5) สะอาด สวยงาม ถูกสุขลักษณะ

6) มีการจัดระบบสาธารณูปโภค (แหล่งข้อมูล แผน, คำสั่ง, รายงาน, แผนผังแสดงเอกสาร, แผนรักษาความปลอดภัย, บันทึก, สถานที่จริง, รายงานการใช้พัสดุ)

มาตรฐานที่ 8 ด้านระบบและกลไกการประกันคุณภาพ

วิทยาลัยพลศึกษา พังพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้น เพราะเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาและสามารถรองรับการประกันคุณภาพภายนอกได้ เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพการศึกษา และมาตรฐานการศึกษาของสถาบัน

ตัวบ่งชี้ที่ 8.1 มีระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน วิทยาลัยพลศึกษาพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในซึ่งประกอบด้วยระบบการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพ

ตัวชี้คุณภาพ 1) มีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา 2) มีการควบคุมคุณภาพภายใน 3) มีการตรวจสอบคุณภาพภายใน 4) มีการประเมินคุณภาพภายใน 5) มีการพัฒนาระบบและกลไกในการประกันคุณภาพภายใน (แหล่งข้อมูล คู่มือประกันคุณภาพภายใน, แผนรายงานการตรวจสอบ)

ตัวบ่งชี้ที่ 8.2 มีการเตรียมความพร้อมโดยการศึกษาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อการรับตรวจสอบและการประเมินคุณภาพโดยหน่วยงานภายนอก

วิทยาลัยพลศึกษา มีความพร้อมในการจัดระบบประกันคุณภาพที่เอื้ออำนวยต่อการตรวจสอบและการประเมินคุณภาพโดยหน่วยงานภายนอก

ตัวชี้คุณภาพ 1) มีการจัดทำคู่มือการศึกษาตนเอง 2) จัดทำการศึกษาตนเองและทำรายงานการศึกษาตนเองต่อการตรวจสอบและการประเมินจากหน่วยงานภายนอก 3) มีการเผยแพร่ผลการตรวจสอบต่อสาธารณชน (แหล่งข้อมูล รายงานการประชุม, คำสั่ง, คู่มือการประกันคุณภาพภายในรายงานการศึกษาตนเอง, เอกสารแสดงการเผยแพร่การตรวจสอบตนเอง)

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

1. ที่ตั้งของวิทยาลัยพลศึกษา เป็นตัวแปรที่มีความสำคัญ เพราะพื้นที่เหนือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้มีความแตกต่างกันตามสภาพภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อมและปัจจัยต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในวิทยาลัยพลศึกษา ตามที่ อินทรชัย ชายศักดิ์ (2533) อังโน โอภาษณ์ พจนานุกรม (2545) ได้ศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านสภาพความเจริญของชุมชน มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อปัจจัยด้านขวัญกำลังใจของครู ซึ่งสอดคล้องกับ ฐิติชัย จุฑาพรรณชาติ (2538, หน้า 28) อังโน โอภาษณ์ พจนานุกรม (2545) ได้วิจัยพบว่าการติดตามงานของผู้บริหาร จากการศึกษาของ พรหมณี สุวดี (2536, หน้า 262 - 264)

พบว่า โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง มีสภาพองค์การที่แตกต่างกับโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกอำเภอเมือง จากการศึกษาของ อภิศักดิ์ คงเจริญ (2545, หน้า 45) พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งตั้งอยู่ในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งตะวันออก มีความพร้อม ในการดำเนินงานประกันคุณภาพสูงกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งตั้งอยู่นอกเขต ฐิติชัย จุฬาพรณาสาดิ (2538, หน้า 17) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของการติดตามงานกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 12 พบว่าประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามสถานที่ตั้งของโรงเรียน

สรุปได้ว่าปัญหาและความต้องการพัฒนาคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยพลศึกษา สังกัดสำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการเปรียบเทียบกับเขตที่ตั้งน่าจะมีความแตกต่างกัน เพราะความแตกต่างของสภาพความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมที่แตกต่างกัน รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่แต่ละวิทยาลัยพลศึกษาได้ดำเนินการปฏิบัติก็แตกต่างกัน

2. สถานภาพการปฏิบัติงาน ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัย สนใจที่ศึกษา ปัญหาและความต้องการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยพลศึกษา ระหว่างผู้บริหาร ซึ่งได้แก่ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพลศึกษาและผู้ช่วยผู้อำนวยการ 4 ฝ่ายกับข้าราชการทั่วไปที่ปฏิบัติหน้าที่ในวิทยาลัยพลศึกษาทั้ง 17 แห่ง ซึ่งน่าจะแตกต่างกัน ดังที่ อุทัย ประเสริฐ อ่างโน นเรศ สวัสดิ์ (2541, หน้า 65) กล่าวว่าทีมงานจะมีประสิทธิภาพสูงได้นั้น ทุกคนในทีมงานจะต้องมีความคิด มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานร่วมกัน เพราะความคิดและทัศนคติ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การทำงานต้องร่วมกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเดียวกัน ขนิษฐศรี ลีอารี (2539, หน้า 39) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารและปัญหาการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา เขตการศึกษา 12 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ปฏิบัติการสอน มีทัศนะต่อการบริหารหลักสูตร โดยรวม 4 ด้าน คือด้านการวางแผนทั่วไป การจัดทำแผนงาน วิชาการ การดำเนินงานตามแผน และการประเมินผลการดำเนินงานแตกต่างกัน

สรุปได้ว่า สถานภาพของบุคลากรที่ต่างกันย่อมส่งผลถึงปัญหาและความต้องการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา ที่น่าจะแตกต่างกัน

จากงานที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าเขตที่ตั้ง ของวิทยาลัย และสถานภาพการปฏิบัติงาน น่าจะส่งผลถึงความแตกต่างกันของปัญหาและความต้องการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา ของวิทยาลัยพลศึกษา ผู้วิจัยจึงได้นำเขตที่ตั้งของวิทยาลัยและสถานภาพการปฏิบัติงานมาเป็นตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

พัฒพงษ์ ทักษะวิริยะพันธ์ (2539, หน้า 70) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ พบว่า

1. ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ มีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งได้แก่ ด้านงานกิจการนักเรียน งานธุรการและการเงิน งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานอาคารสถานที่ งานบุคลากร และงานวิชาการ

2. ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ มีปัญหาการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับน้อยซึ่งได้แก่ ด้านงานกิจการนักเรียน งานธุรการและการเงิน งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และงานบุคลากร ส่วนงานวิชาการและงานอาคารสถานที่ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

สมมาตร สุวรรณทวี (2540, หน้า 102) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่ามีปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาโดยส่วนรวมและแต่ละงานอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่าปัญหางานกิจการนักเรียนอยู่ในลำดับหนึ่งและงานวิชาการอยู่ในลำดับหก ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์เป็นผู้บริหารต่างกัน มีปัญหาการปฏิบัติงานโดยรวมและแต่ละงานไม่แตกต่างกัน และพบว่ามาตรฐานที่ 14 ผู้บริหารโรงเรียนมีระดับการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กมีระดับการปฏิบัติงานที่สูงกว่าผู้บริหาร โรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่

ประจวบ บอกล้นเทียะ (2538, หน้า 112) ศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันและปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนประถมศึกษา มีสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน โดยไม่พบความแตกต่างในการปฏิบัติงานของโรงเรียนแต่ละขนาด และมีปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับน้อย ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ซึ่งในภาพรวมโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ในรายด้านมีเฉพาะด้านธุรการและการเงินที่มีขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าทั้งโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง

สุวิมล ราชธนบริบาล (2541, หน้า 175) สำนักรวบรวมแบบกระบวนการประกันคุณภาพ การศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ต่อกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง ได้มีการเผยแพร่หลัก และนโยบายเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา ส่วนใหญ่มีการดำเนินงาน สอดคล้องกับนโยบายของทบวงมหาวิทยาลัย มีรูปแบบการประกันคุณภาพ การศึกษา 3 รูปแบบคือ

รูปแบบที่ 1 ประกอบระบบกำกับ ระบบสนับสนุน และตรวจสอบ

รูปแบบที่ 2 มีการเน้นการพัฒนาบุคลากรภายในสถาบัน เพื่อเตรียมความพร้อมเป็น สิ่งสำคัญ

รูปแบบที่ 3 กำหนดกรอบแนวคิดเป็นขั้นตอน แบ่งเป็น 5 ระยะ คือ

1. สร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากร
2. จัดตั้งสภาวิชาการเป็นองค์กรหลักที่ดูแลการประกันคุณภาพการศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการ เพื่อทำหน้าที่ประสานงานและจัดทำข้อเสนอหลักเกณฑ์ ให้คณะวิชาถือเป็น

แนวปฏิบัติ

3. การนำนโยบายสู่แนวปฏิบัติ ออกเชื่อมชมหน่วยงานเพื่อความคืบหน้า
4. ปรับปรุงระบบ
5. การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ

ด้านความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ ต่อวิธีดำเนินการควบคุมคุณภาพในหน่วยงาน พบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อวิธีดำเนินงานด้านหลักสูตรมากที่สุด ปัญหาและอุปสรรคพบว่า บุคลากรส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับการปฏิบัติและมีความเข้าใจว่าการประกันคุณภาพเป็นการตรวจสอบหรือการจับผิดการทำงานของบุคลากรและผู้บริหารในการพัฒนาภายในสถาบัน และแนวปฏิบัติในการนำไปใช้

สมศรี หวังดี (2541, หน้า 145) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ มาตรฐาน คุณภาพการศึกษาของครูโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของครูเอกชน ระดับประถมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมแต่ละองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวม และแต่ละองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน

อังฉรา วัฒนาณรงค์ (2539, หน้า 103) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การควบคุมคุณภาพภายใน ของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการการควบคุมคุณภาพภายใน ของแต่ละทุกด้านมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง

บุญส่ง เอ็งสุโสภณ และคณะ (2541, หน้า 98) ได้ทำการศึกษาความพร้อมและปัญหาในการนำโรงเรียนเข้าสู่การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ มีการเตรียมการเพื่อนำโรงเรียนเข้าสู่การประกันคุณภาพการศึกษา ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ร้อยละ 71.88 ความพร้อมด้านปัจจัยในการนำโรงเรียนเข้าสู่การประกันคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง ความพร้อมด้านกระบวนการในการนำโรงเรียนเข้าสู่การประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานธุรการและด้านการบริหารงาน ปกครอง อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาด้านปัจจัยในการนำโรงเรียนเข้าสู่การประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาปัญหาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางปัญหาด้านกระบวนการในการนำโรงเรียนเข้าสู่การประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการบริหารงานธุรการอยู่ในระดับน้อย ความพร้อมด้านปัจจัยและด้านกระบวนการในการนำโรงเรียนเข้าสู่การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ปัญหาด้านปัจจัยและด้านกระบวนการในการนำโรงเรียนเข้าสู่การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สุทธิ สุวรรณपाल (2542, หน้า 76) ได้ศึกษาปัญหาและสาเหตุของปัญหาการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12 อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ส่วนด้านที่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ งานธุรการ และการเงิน และงานกิจการนักเรียน

ศิริก ทวยมฤต (2543, หน้า 81) ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและขั้นตอนการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ระดับประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน

คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ทั้ง 7 มาตรฐานพบว่า ระดับปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย จำนวน 1 มาตรฐาน ได้แก่ ด้านกิจการนักเรียน และมีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 6 มาตรฐานด้วยกัน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากน้อยไปมากได้ดังนี้ บุคลากร ปรัชญา และเป้าหมายของโรงเรียน ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน การจัดการ การบริหาร สัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน

วรรณิ พจน์พัฒนาพล (2542, หน้า 99) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด เขตการศึกษา 12 ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมระดับปานกลางเมื่อจำแนกตามประสบการณ์ผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากมีปัญหายุ่งอยู่ในระดับปานกลางผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อยมีปัญหายู่งอยู่ในระดับปานกลางและจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ผู้บริหารของโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหายู่งอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้บริหารโรงเรียนระดับกลางและขนาดเล็กมีปัญหายู่งอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงเรียนโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ของผู้บริหารโรงเรียน และขนาดของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

ประวิทย์ เวียงเงิน (2538, หน้า 93-95) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2536 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ที่มีขนาดต่างกัน มีระดับปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2536 รวมทุกมาตรฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่ 5, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14 โรงเรียนขนาดเล็กมีระดับปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทางสถิติที่ระดับ .01 และ 0.5 ตามลำดับ ยกเว้นมาตรฐานที่ 11 มีระดับปัญหามากกว่าเฉพาะโรงเรียนขนาดกลาง ส่วนมาตรฐานอื่นๆ โรงเรียนขนาดต่างกัน มีระดับปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมบัติ เยาวภรณ์ (2539, หน้า 62) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2536 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2536 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกันมีระดับปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดกลางมีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

จิรศักดิ์ จันทร์โชติช่วง (2538, หน้า 77) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 พบว่าการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 รวมทุกตัวอยู่ในเกณฑ์มาก เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่าโรงเรียน แต่ละขนาดปฏิบัติงานโดยรวมทุกด้าน และแต่ละด้านอยู่ในเกณฑ์มาก ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษปฏิบัติงานธุรการได้ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ของผู้บริหารโรงเรียน ก็พบว่าแต่ละกลุ่มประสบการณ์ปฏิบัติงานโดยรวมทุกด้าน และเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกันยกเว้นผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี ปฏิบัติงานด้านโรงเรียนแก่ชุมชนได้ในระดับปานกลาง

วิชาญ ทองคา (2545, หน้า 111) ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงเรียนของ ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 12 พบว่าปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ปัญหาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

บุญเลิศ ก่อนสะอาด (2542, หน้า 133) ได้ศึกษาตัวแปรโดยจำแนกตามจังหวัดที่ตั้ง พบว่ามีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะจังหวัดที่ตั้งของโรงเรียนแต่ละจังหวัดมีระดับเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

แพตทริเซีย (Patticai, 1996, p. 85) ได้ศึกษาการประเมินการก้าวไปสู่การประกันคุณภาพการศึกษาและการควบคุมการปฏิบัติงานการศึกษาในประเทศเยอรมัน สวีเดน ฝรั่งเศส นิวซีแลนด์ และออสเตรเลีย พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน ในระบบที่มี การประกันคุณภาพการศึกษานั้น ในประเทศเยอรมันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก โดยเริ่มจาก จังหวัดหนึ่งไปสู่จังหวัดหนึ่ง การประกันคุณภาพการศึกษาในฝรั่งเศส ให้ความสำคัญและเชื่อถือ การประเมินจากภายนอกโรงเรียน และมีการควบคุมจากส่วนกลาง ในประเทศนิวซีแลนด์ให้ความสำคัญกับการประเมินจากบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา มีการนำระบบการสอบมาตรฐานกลาง ซึ่งอ้างอิงไปสู่การยอมรับที่เป็นมาตรฐาน รวมทั้งมีการเตรียมการอย่างมีแบบแผน เพื่อนำไปสู่การควบคุมคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษาในทุกๆระดับ

ลาวาเฟลท์ (Lwaflet, 1980 อ้างอิงใน จำรัส นองมาก, 2538, หน้า 10) ได้วิจัยเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพของโรงเรียนในแต่ละระดับเพื่อใช้เป็นแนวทางให้โรงเรียนถือปฏิบัติ และประเมินคุณภาพการศึกษา จะต้องมิเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน ได้แก่ จุดมุ่งหมายของกิจกรรมการบริหาร

บริการนักเรียน หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โปรแกรมเสริมหลักสูตร บุคลากร อาคาร สถานที่ และการเงิน

เซอร์ยาดี้ (Suryadi, 1992 อ้างอิงจาก วิชัย ศรีเล็ก, 2542, หน้า 97) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับประถมศึกษา ของประเทศอินโดนีเซีย โดยวัดคุณภาพของครู ใน 4 ปัจจัยหลัก คือ ความสามารถทางด้านวิชาชีพ ความพยายามทางวิชาชีพ ความพยายามทางวิชาชีพ เวลาที่ใช้ในการกิจกรรมวิชาชีพ และความสัมพันธ์ระหว่างความเชี่ยวชาญและงานที่ได้รับมอบหมาย ผลการวิจัยพบว่าครูเป็นปัจจัยที่กระตุ้นและใช้ประโยชน์จากปัจจัยอื่น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ครูเป็นปัจจัยเดียวที่ใช้ตัดสินการปรับปรุงคุณภาพทางการศึกษาและครูที่มีคุณภาพจะส่งผลต่อคุณภาพทางการศึกษาได้มากที่สุด

แมททอกซ์ (Mattox, 1978, p. 12) ได้สำรวจความต้องการในการปฏิบัติงานของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในมลรัฐอิลลินอยส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการสำรวจปรากฏว่า ความต้องการที่ต้องการที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ความต้องการที่จะมีความสามารถในการปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการนิเทศ การประเมินผล และต้องการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนา หลักสูตร

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า วิทยาลัยพลศึกษาเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญ ซึ่งมีการกิจหลักคือการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักศึกษาถึงจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยมีผู้บริหารวิทยาลัยพลศึกษา ครู อาจารย์ เป็นผู้ดำเนินการต่างๆ ตามภารกิจของวิทยาลัยพลศึกษา เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคมและเพื่อให้ ผลการปฏิบัติงานของวิทยาลัยพลศึกษา มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล แต่ภาระงานที่ดำเนินการ ย่อมประสบกับปัญหาต่างๆมากมาย ซึ่งปัญหาเหล่านี้เกิดจากหลายปัจจัย สภาพแวดล้อมและ กระบวนการที่แตกต่างกัน ทางด้านเขตที่ตั้งของวิทยาลัยพลศึกษาโดยเฉพาะความแตกต่างทางด้าน เขตที่ตั้งของวิทยาลัยพลศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพทางในและความด้านการพัฒนาการ ประกันคุณภาพการศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาซึ่งเป็นตัวแปรที่ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา ไม่ว่าจะเป็น วิทยาลัยพลศึกษา อยู่ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ผู้วิจัยมีความเห็น ว่าน่าจะส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เช่นเดียวกัน